

S P R Á V A
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení
neskorších predpisov, podľa prílohy č.5

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE M Á L I N E C

OKTÓBER 2021

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie..... 4
2. Sídlo 4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie..... 4

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov 5
2. Územie 5
3. Dotknuté obce 5
4. Dotknuté orgány 5
5. Schvaľujúci orgán 5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice 5

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I Údaje o vstupoch

1. Pôda 6
2. Voda 8
3. Suroviny 10
4. Energetické zdroje 10
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 11

B.II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie 13
2. Voda 13
3. Odpady 13
4. Hluk a vibrácie 13
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia 13
6. Doplňujúce údaje 14

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia 15

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie¹⁵

1. Horninové prostredie 15
2. Klimatické pomery 16
3. Ovzdušie 17
4. Vodné pomery 17
5. Pôdne pomery 19
6. Fauna, flóra 19
7. Krajina 20
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability 22

9. Obyvateľstvo – demografické údaje	23
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	24
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	25
12. Iné zdroje znečistenia	25
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	25
C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	
1. Vplyvy na obyvateľstvo	26
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.....	26
3. Vplyvy na klimatické pomery	26
4. Vplyvy na ovzdušie	26
5. Vplyvy na vodné pomery	27
6. Vplyvy na pôdu	27
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	28
8. Vplyvy na krajinu.....	29
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	30
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	30
12. Iné vplyvy	30
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	30
C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	31
C.V Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	32
2. Porovnanie variantov	32
C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	32
C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	32
C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie.....	33
C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	33
C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	33
C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	33
Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia.....	34

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Označenie

Obec Málinec
IČO: 00 316 211

2. Sídlo

Obečný úrad Málinec
Nám. SNP 474/1, 985 26 Málinec

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Igor Lacko - starosta obce
telefón: 047/4291121
e-mail: starosta@malinec.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. arch. Ľubúša Dižková
telefón: +421 905 265 102

A.II ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII

1. Názov

Územný plán obce Málinec - etapa: Návrh ÚPN-O, ďalej len "strategický dokument"

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Banskobystrický
Okres: Poltár
Obec: Málinec
Katastrálne územie: Málinec, Ipeľský Potok

3. Dotknuté obce

- obec Látka
- obec Kokava nad Rimavicou
- obec Šoltýska
- obec Ďubákovo
- obec Krná
- obec Hradište
- obec Ozdín
- obec Cinobaňa

4. Dotknuté orgány

V zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, sa vyžaduje pred prijatím alebo schválením strategického dokumentu:

- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody č. 6, 810 05 Bratislava,
- Ministerstvo životného prostredia SR, odbor geologického práva a zmluvných vzťahov, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava,
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava,
- Ministerstvo zdravotníctva SR, inšpektorát kúpeľov a žriediel, Limbová 2, 837 52 Bratislava,
- Úrad samosprávneho kraja Banská Bystrica, oddelenie ÚP a ŽP Banská Bystrica
- Úrad samosprávneho kraja Banská Bystrica, Oddelenie investičnej prípravy, výstavby a prevádzky, Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, pracovisko Lučenec
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica,
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica,
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica,
- Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o ŽP, štátna vodná správa, Železničná 293, 987 01 Poltár,
- Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o ŽP, štátna správa ochrany ovzdušia, detto
- Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o ŽP, štátna správa odpadového hospodárstva, detto
- Okresný úrad Poltár, odbor krízového riadenia, Železničná 293, 987 01 Poltár,
- Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor, Nám. republiky 26, 984 36 Lučenec
- Okresný úrad Lučenec, odbor CDA PK, Nám. republiky 26, 984 36 Lučenec
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Lučenec
- Regionálna veterinárna a potravinová správa, Skuteckého 130, 974 01 Banská Bystrica,
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, Lučenec
- Obvodný bankský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
- Dopravný úrad, divízia civilného letectva Letisko M.R. Štefánika, 823 05 Bratislava

5. Schvaľujúci orgán

Obec Málinec, obecné zastupiteľstvo obce Málinec.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Málinec preto nespôsobuje vplyvy presahujúce štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.I ÚDAJE O VSTUPOCH****1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber**

Realizácia strategického dokumentu si vyžaduje trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy.

1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany poľnohospodárskej pôdy, ustanovených v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedeného zákona sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Podľa zákona č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. v k. ú. Málinec a Ipeľský Potok sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ: **0511002, 0511012, 0511042, 0565235, 0565412, 0711042, 0765435, 0768215, 0768225, 0768245, 0768415.**

Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne :

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- pre výstavbu je navrhnuté využiť prednostne prieluky v zastavanom území a poľnohospodárske pôdy v dotyku so z. ú. obce,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami,
- v návrhu sú riešené prístupy a poľné cesty na poľnohospodársku pôdu mimo zastavaného územia obce.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie.

Rozvoj obce nie je možný bez toho, aby sa zaberali aj osobitne chránené pôdy, vzhľadom na fakt, že v takmer celom zastavanom území a na plochách v priamej nadväznosti na zastavané územie sa vyskytujú hlavne tieto pôdy. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu.

Poľnohospodárska pôda v zastavanom území ako aj v priamom dotyku so z. ú. je zaradená medzi chránenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu. Návrh rozvoja obce na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností, resp. že nechránená pôda sa nachádza vo voľnej krajine bez nadväznosti na z. ú. obce a bez možnosti dopravného a technického napojenia územia (vysoké vstupné náklady na vybudovanie). V obci je záujem o výstavbu rodinných domov, ale stavebné pozemky sú k dispozícii v obmedzenom množstve.

Tab. č.1 - Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Málinec

Druh pozemkov	Výmera v ha	Podiel v %
orná pôda	290,60	9,22
záhrady	30,24	0,96
lúky a pasienky-TTP	791,16	25,10
ovocné sady	21,29	0,67
Poľnohospod. pôda spolu	1133,29	35,95
lesná pôda	1693,04	53,70
vodné plochy	170,82	5,42
zastavané plochy	123,68	3,92
ostatné plochy	32,02	1,01
Celkom	3152,85	100,0

*zdroj : www.katasterportal.sk, 2020

Tab. č.2 - Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Ipeľský Potok

Druh pozemkov	Výmera v ha	Podiel v %
záhrady	19,42	1,05
lúky a pasienky-TTP	553,06	29,95

Poľnohospod. pôda spolu	572,48	31,00
lesná pôda	1234,19	66,83
vodné plochy	9,42	0,51
zastavané plochy	25,25	1,37
ostatné plochy	5,35	0,29
Celkom	1846,69	100,0

*zdroj : www.katasterportal.sk, 2020

Tab.č.3 - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v k. ú. Málinec – navrhované lokality

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho					
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
01	PV 01	1,019	0,791	0780681/9 0768415/6	0,488 0,303	Fyzické osoby	nie	I.	nie
02	ZU 01	1,980	1,596	0768415/6 0511042/6	0,156 0,263	Fyzické osoby	nie	I.	nie
03	MF 01	4,132	0,414	0768415/6 0511042/6 0511002/5 0783685/9	0,048 0,168 0,197 0,001	Fyzické osoby	áno (časť) áno (časť) áno (časť) nie	I.	nie
04	ZV 01	0,705	0,418	0511042/6 0511002/5	0,326 0,092	Fyzické osoby	áno (časť) áno (časť)		nie
05	BH 01	0,343	0,240	0511002/5	0,240	Obec	áno (časť)	I.	nie
06	BI 01	1,624	0,675	0565235/5 0511042/6 0511002/5	0,235 0,344 0,096	Fyzické osoby	áno (časť) áno (časť) áno (časť)	I.	áno (časť)
07	BI 02	1,014	0,164	0565235/5	0,164	Fyzické osoby	nie	I.	áno
08	BI 03	0,336	0,129	0565235/5	0,129	Fyzické osoby	nie	I.	áno
09	BI 05	0,114	0,057	0565235/5	0,057	Fyzické osoby	nie	I.	áno
10	BI 06	0,846	0,085	0511002/5	0,085	Fyzické osoby	nie	I.	áno
11	BI 06	0,456	0,179	0511002/5	0,179	Fyzické osoby	nie	I.	áno
12	BI 04	1,139	0,570	0565235/5	0,570	Fyzické osoby	nie	I.	nie
13	BI 05	0,077	0,039	0511002/5	0,039	Fyzické osoby	nie	I.	áno
14	BI 05	0,066	0,033	0511002/5	0,033	Fyzické osoby	nie	I.	áno
15	BI 05	0,169	0,033	0511002/5	0,033	Fyzické osoby	nie	I.	áno
16	BI 09	0,974	0,459	0783685/9 0511002/5	0,026 0,433	Fyzické osoby	nie	I.	áno
17	BI 08	0,466	0,182	0783685/9	0,182	Fyzické osoby	nie	I.	áno
18	BI 09	1,127	0,558	0511002/5	0,558	Fyzické osoby	nie	I.	áno
19	BI 11	3,858	1,929	0511002/5 0565235/5	1,399 0,530	Fyzické osoby	nie	I.	nie
20	ZV 03	0,106	0,106	0511002/5	0,106	Fyzické osoby	nie	I.	nie
21	BI 07	0,183	0,092	0511002/5	0,092	Fyzické osoby	nie	I.	áno
22	BI 07	0,049	0,025	0511002/5	0,025	Fyzické osoby	nie	I.	áno
23	BI 07	0,110	0,055	0511002/5 0565235/5	0,008 0,047	Fyzické osoby	nie	I.	áno
24	BI 07	0,052	0,026	0565235/5	0,026	Fyzické osoby	nie	I.	áno
25	ZV 06	0,187	0,183	0565235/5 0768445/6	0,036 0,147	Fyzické osoby	nie	I.	nie
26	BI 12	1,560	0,780	0565235/5 0768445/6	0,686 0,094	Fyzické osoby	áno (časť) áno (časť)	I.	áno (časť)
27	BI 12	0,233	0,117	0565235/5 0768445/6	0,055 0,062	Fyzické osoby	nie	I.	áno
28	BI 12	0,619	0,310	0768445/6	0,310	Fyzické osoby	nie	I.	áno

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho					
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha				
29	BI 12	0,534	0,267	0768445/6	0,267	Fyzické osoby	nie	I.	áno
30	BI10	0,496	0,248	0511002/5 0783685/9	0,139 0,109	Fyzické osoby	nie	I.	nie
SPOLU		24,574	10,760		10,760				

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Málinec cca **10,760 ha**.

Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy.

V k. ú. Málinec je navrhnutá časť poľnohospodárskej pôdy na zmenu kultúry – na produkčný ovocný sad: PV 04 - o celkovej výmere 4,465 ha

Poznámka I:

Podľa Prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. (účinnosť od 1.4.2013) o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP sú pôdy zaradené do BPEJ v k. ú. Málinec, ktoré sú v tabuľke hrubo vyznačené, uvedené v Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy, podľa ktorého podliehajú odvodom za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Poznámka II:

V k. ú. Ipeľský Potok strategický dokument nepredpokladá žiadne zábery poľnohospodárskej pôdy, vzhľadom na obmedzenia vyplývajúce z OP I. - III. stupňa Vodného diela Málinec.

Vysvetlivky:

Funkčné využitie: BI - obytné územie (rodinné domy), BH - obytné územie (bytové domy), MF - malé farmy, PV - poľnohospodárska výroba, ZU - zmiešané územie (malé farmy + bývanie), ZV - zeleň verejná

1.2 Záber lesnej pôdy

Lesy zaberajú v oboch k. ú. 2.927 ha (podľa údajov z prehľadu úhrnných hodnôt druhov pozemkov), čo predstavuje vyše 58,6 % celého riešeného územia. Nachádzajú sa tu lesy hospodárske, ochranné a osobitného určenia. K záberom lesných pozemkov v strategickom dokumente nepríde.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Návrh vodného hospodárstva sa nachádza v smernej časti strategického dokumentu, v kapitole B.13.2 Vodné hospodárstvo, záväzné výstupy sú premietnuté do záväznej časti strategického dokumentu.

2.1 Zdroje vody

V katastri obce Málinec sa nachádza povrchový zdroj pitnej vody - Vodná nádrž Málinec s vyhlásenými ochrannými pásmami I., II. a III. stupňa. Je zdrojom pre južnú časť Banskobystrického kraja (Novohradský región). Celková kapacita vodných zdrojov pre SKV Málinec je v súčasnosti cca $Q_{min} = 280$ l/s.

2.2 Zásobovanie obce pitnou vodou

Obec je zásobovaná pitnou vodou zo SKV Málinec, ktorého správcom je Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., Banská Bystrica. Do obce Málinec je voda privedená zo skupinového vodovodu DN 300 ocel' dĺžky 188,00 m. Na verejný vodovod je v súčasnej dobe pripojených 100 % domácností v obci. Z vodnej nádrže, prírodným potrubím DN 800, je voda dopravovaná do zrekonštruovanej úpravne vody. Rozšírením a modernizáciou jestvujúcej úpravne vody sa zvýšila kapacita úpravy vody z 280 l/s na 560 l/s, čo je plná kapacita prírodného potrubia do úpravne. Po úprave sa voda dopravuje do vodojemu 2 x 1000 m³ s max. hladinou 340,00 m. n. m. a min. hladinou 335,00 m. n. m.

Návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou vychádza z „Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Banskobystrického samosprávneho kraja“, rešpektuje existujúci systém zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s., Banská Bystrica.

Na verejný vodovod bude napojený bytový fond, zariadenia občianskej vybavenosti, služby a výroba,... Podkladom v návrhu územného plánu sú urbanistické riešenia funkčných návrhov jednotlivých blokov, ktorými sa zabezpečí rozvoj obce do roku 2041 :

A – Bytový fond

B – Služby obyvateľstvu rozdelenie podľa občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, živočíšnej výroby v poľnohospodárstve a priemysle

Zásobovanie nových navrhovaných území je riešené napojením na existujúce rozvody pitnej vody, predĺžením a zokruhovaním existujúcej vodovodnej siete.

✓ *Posúdenie akumulácie v r.2041 :*

maximálna denná potreba::

$$Q_m = 866 \text{ m}^3/\text{deň}$$

minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m):

$$Q_m = 866 \text{ m}^3 / 100 = 8,66 \cdot 60 = 515,60 \text{ m}^3$$

$$V = 60\% = 515,60 \text{ m}^3 \text{ vody}$$

Existujúca kapacita vodojemu postačuje aj na predpokladaný nárast spotreby pitnej vody.

2.3 Chránená vodohospodárska oblasť

Do k. ú. obce Málinec zasahuje časť Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, určená Nariadením vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd. Chránená vodohospodárska oblasť vytvára priaznivé podmienky akumulácie povrchových a podzemných vôd. V CHVO možno plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a ochrany ich zásob.

2.4 Zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Málinec má v súčasnosti vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť a vlastnú ČOV. Vybudovaná stoková sieť odpadových vôd v obci Málinec - zastavané územie obce - je jednotná pre splaškové, komunálne vody a dažďové vody z komunikácií, spevnených plôch. V ochranných pásmach VN Málinec sú odpadové splaškové vody zhromažďované vo vodonepriepustných žumpách, producenti sú povinní dokladovať pravidelný vývoz žump, vzhľadom na Ochranné pásma VN Málinec.

Jestvujúca jednotná kanalizačná sieť po obci je gravitačná DN 300 PVC-U so spoločným vyústením do vypínacej šachty Š2 pred areálom ČOV. Kanalizácia je vybudovaná v celej zastavanej časti obce. Na stokovej sieti sú vybudované kanalizačné prefabrikované šachty DN 1000 v max. vzdialenosti 50 m v priamom smere, pri zmene nivelety potrubia, pri sútokovom pripojení potrubia a pri odbočení potrubia.

✓ *Splaškové odpadové vody - návrh*

Odpadové vody z nových lokalít budú napojené na existujúci kanalizačný systém splaškovej kanalizácie v obci. Navrhované odkanalizovanie rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Málinec. Navrhovaná splašková kanalizácia bude vybudovaná z potrubia PVC, resp. PP s vnútorným priemerom DN 300 pevnosti SN10 a zaústená do existujúcej splaškovej kanalizácie.

Odtokové množstvá splaškových odpadových vôd, nárast do roku 2041:

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd :

$$Q_{24} - \text{nárast:} \quad 20.064 \text{ m}^3/\text{rok}$$

$$\text{Priemerná denná spotreba vody } Q_p = 0,638 \text{ l/s}$$

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody - v zmysle STN 75 6101

2.5 Odvádzanie dažďových vôd

V obci je vybudovaná jednotná kanalizačná sieť pre splaškové, komunálne vody a dažďové vody z komunikácií a spevnených plôch. Každý vlastník pozemku si musí vyriešiť zachytávanie dažďových vôd na svojom pozemku. Je potrebné, aby dažďové vody boli v maximálnej možnej miere zadržané tak, aby voda neodchádzala z daného územia a to infiltráciou do podlažia, prípadne záchytnými drénmi; podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej vody.

Dažďové vody zo striech objektov je potrebné prednostne likvidovať priamo na príľahlých pozemkoch vsakovaním do podlažia.

Povrchové dažďové vody zo zelených plôch odvádzajú samostatne do nádrží, recipientov, pred zachytením osadiť usadzovacie nádrže hrubých nečistôt.

2.6 Požiarna voda

Zdrojom požiarnej vody je rieka Ipľa a miestne vodné toky. V prípade potreby bude voda na hasenie požiarov zabezpečená odberom z týchto tokov, v zmysle platnej vyhlášky (v súčasnosti vyhláška MV SR č.699/2004 Z. z.) o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

V katastri sa nenachádza prieskumné územie, chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Nenachádzajú sa tu lokality, ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

Z návrhu strategického dokumentu nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovín.

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

Návrh zásobovania energiami sa nachádza v príslušných kapitolách smernej časti strategického dokumentu B.13.3. ENERGETIKA, záväzné výstupy sú premietnuté do záväznej časti strategického dokumentu.

4.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Cez riešené územie prechádza VN vzdušné vedenie č.440, ktoré pokračuje za vodnou nádržou Málinec smerom na Šoltýsku. Z tohto vedenia sú prevedené odbočky k stožiarovým trafostaniciam v príľahlých osadách.

V súčasnosti je obec Málinec zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č. 440, cez vzdušné VN prípojky do distribučných stožiarových trafostaníc 22/0,4kV a káblové prípojky k trafostaniciam v sklárňach a úpravni vody. Vzdušné vedenie VN 22 kV, je umiestnené na oceľových stožiaroch.

V k. ú. sa nachádza 17 trafostaníc, strategický dokument predpokladá vybudovanie 3 nových trafostaníc v lokalitách územného rozvoja.

Novonavrhované sekundárne rozvody pre obytné územia, občiansku vybavenosť, výrobu a služby budú budované ako jednoduchá podzemná sieť. Existujúce sekundárne vzdušné rozvody v obci ako aj vzdušné rozvody verejného osvetlenia budú postupne nahradené káblovými trasami v zemi.

Návrh zásobovania nových území elektrickou energiou je riešený v zmysle platných predpisov (v súčasnosti zákon č.251/2012 a vyhlášky č. 535/2002 Z. z.).

4.2 Zásobovanie zemným plynom

Obec Málinec je v súčasnosti plynofikovaná. Plynom je obec zásobovaná z RS 1200 v k. ú. Málinec. V k.ú. obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť, prevádzkovaná SPP-D, a.s.:

- VTL plynovod DN 150 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS Málinec DN 100 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS Skláre DN 100 PN 2,5 MPa
- STL plynovod z materiálu oceľ a PE s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa
- NTL plynovody z materiálu oceľ s max. prevádzkovým tlakom do 2,1 kPa, ktoré vedú od doregulačnej stanice (DRS) pred p.č.57 - na Námestie SNP

Na území obce sa nachádza Plynová kotolňa – Úpravňa vôd Málinec, ktorého prevádzkovateľom je Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.

Navrhovaný rozvoj obce si vyžiada aj rozšírenie STL plynovodného potrubia do nových lokalít, ktoré bude napojené na existujúcu distribučnú sieť. Pri bytových domoch s viac bytmi je odporúčané umiestniť vlastné kotolne s meraním spotreby plynu v každom dome s vlastnými meračmi pre každý byt po spoločnej regulácii STL/NTL.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne (vykurovanie, príprava teplej úžitkovej vody, varenie). Strategický dokument navrhuje budúce komplexné potreby tepelnej energie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Novonavrhované plynové rozvody navrhuje strategický dokument umiestniť vo verejných plochách, chodníkoch a zelených pásach. Navrhovaná konfigurácia trás dáva predpoklad na bezproblémovú prevádzku.

4.3 Zásobovanie teplom

Zásobovanie tepelnou energiou obce Málinec je zabezpečované decentralizovaným spôsobom prevažne zemným plynom - až 75% domácností - kotlami na zemný plyn, v menšej miere elektrickou energiou, resp. tuhým palivom. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniach elektrickými a plynovými kotlami alebo elektrickými priamo výhrevnými telesami, v menšej miere spaľovaním uhlia a dreva.

V ďalšom období sa, vzhľadom na zníženie vypúšťaných škodlivín do ovzdušia, odporúča znížiť spaľovanie uhoľných palív. Je potrebné vytvárať priaznivé podmienky a podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov v systémovej energetike s vylúčením negatívneho dopadu na charakter krajiny. Navrhujeme budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel (elektrická energia), slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Návrh verejného dopravného vybavenia územia sa nachádza v smernej časti strategického dokumentu, v kapitole B.13.3.1 Doprava a dopravné zariadenia, záväzné výstupy sú premietnuté do záväznej časti strategického dokumentu.

5.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Málinec má dobrú geografickú polohu, leží v blízkosti hlavného východo-západného cestného koridoru, cesty I/50. Od okresného mesta Poltár je vzdialená cca 13,0 km, od mesta Lučenec 23,0 km a mesta Zvolen 57,0 km. Obec je prejazdná, ale intenzita dopravy nie je vysoká

Riešeným územím prechádza cesta III/2715, ktorá sa 15 km severne od obce napája na cestu II/526 Kriváň - Kokava nad Rimavicou - Hnúšťa, a 7 km južne na cestu II/595 Kokava nad Rimavicou - Poltár, ktorými je prístup na hlavné dopravné ťahy SR - na cestu I/50 Lučenec - Zvolen, napájajúcu sa vo Zvolene na rýchlostnú cestu R1 Banská Bystrica - Trnava a na cestu I/72 Brezno - Rimavská Sobota.

5.2 Cestná automobilová doprava

Cestnú sieť v k. ú. Málinec možno rozdeliť podľa charakteru na cestu III. triedy vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja, sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce a účelové komunikácie. Základný komunikačný systém obce tvorí cesta III. triedy III/2715 z mesta Poltár, ktorá je hlavnou zbernou a tranzitnou trasou. Základný komunikačný systém ďalej dopĺňa sieť miestnych obslužných komunikácií, ktoré sú všetky napojené na cestu III/2715. Tie majú miestami nevyhovujúce šírkové parametre, nevyhovujúce smerové vedenie, sú na nich líniové a bodové závady, chýbajú popri nich vo väčšej časti územia chodníky. Komunikácie na území obce:

- Cesta III/2715 - smerové vedenie cesty III/2715 vytvára v centre obce bodovú dopravnú závalu prudkou zmenou smeru z juhu smerom západným do priestoru námestia. Je potrebné túto závalu odstrániť zväčšením oblúka (zo súčasných 36 m na cca 80 m). V niektorých úsekoch je vozovka zúžená na max. šírku medzi domami 12,5 m.
- Miestne komunikácie - v dĺžke cca 12,0 km, majú rôzne šírkové a smerové usporiadanie - od cca 3,5 m do 6,0 m. V najstarších častiach zástavby sú veľmi úzke komunikácie bez chodníkov. Novšie komunikácie sú širšie, sú popri nich sčasti chodníky, aj keď nie v celej dĺžke. Komunikácie majú v niektorých častiach neprehľadné zákruty a zúžené profily.
- Účelové komunikácie - v riešenom území sa nachádzajú 3 druhy účelových komunikácií: komunikácie súvisiace s prevádzkou vodnej nádrže Málinec, poľné cesty a lesné cesty, väčšinou so spevneným prašným povrchom.

Strategický dokument navrhuje:

- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III/2715 v zmysle STN 73 6110:
 - ✓ v zastavanom území obce, vymedzenom platným územným plánom obce, v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3,
 - ✓ mimo zastavaného územia obce, vymedzenom platným územným plánom obce, v kategórii C 7,5 /70,
- odstrániť bodovú dopravnú závalu cesty III/2715 v centre obce - zväčšením oblúka zo súčasných 36 m na cca 80 m,
- rešpektovať navrhovanú komunikačnú sieť funkčnej triedy C3, kategórie MO 8,5/50 a v stiesnených priestorových podmienkach kategórie C3 MOK 6,5/30,
- rešpektovať OP cesty III. triedy, mimo zastavaného územia obce vymedzenom platným územným plánom obce, v zmysle platného zákona o pozemných komunikáciách (v súčasnosti zákon č.135/1961 Zb.- cestný zákon v znení neskorších predpisov) a vykonávacej vyhlášky (v súčasnosti vyhláška č.35/1984 Zb.) - 20,0 m od osi komunikácie,
- prístupové komunikácie musia spĺňať požiadavky v súlade s platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a používaní stavieb,
- pri výstavbe nových obytných zón - miestne komunikácie zhotoviť v kategórii C3 MO 8,5/50 so šírkou dopravného priestoru min. 10,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x3,0 m jazdný pruh, 2x2,0 m zelené pásy, resp. 2,0 zelený pás+2,0 chodník, resp. v stiesnených podmienkach v kategórii C3 MOU 6,5/30 s prvkami upokojenia, so šírkou dopravného priestoru min. 7,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x2,5 m jazdný pruh, 2x1,0 m zelené pásy.

5.3 Hromadná doprava

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou, z mesta Poltár a Lučenec a z obce Látky. V meste Poltár a Lučenec nadväzuje na železničnú dopravu a diaľkovú autobusovú hromadnú dopravu. V zastavanom území obce sa nachádzajú 3 zastávky hromadnej autobusovej dopravy. Ďalšie zastávky v počte 6 sú umiestnené v extraviláne. Všetky zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

5.4 Železničná doprava

Cez k. ú. obce Málinec neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica vzdialená cca 11 km, sa nachádza na jednokolejovej, neelektrifikovanej železničnej trati č.117A Lučenec - Utekáč v meste Poltár, najbližšia rýchliková stanica je v meste Lučenec.

5.5 Civilné letectvo

V riešených k. ú. obce Málinec sa nenachádza žiadne letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie evidované Dopravným úradom. Do riešeného územia nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení..

5.6 Statická doprava

Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). V obci sa nachádzajú odstavné plochy na námestí, pri športovom areáli, v blízkosti cintorínov, pri zdravotnom stredisku, pri niektorých bytových domoch, v areáli bývalých sklární a poľnohospodárskeho družstva, v areáli úpravne vody, ap..

Strategický dokument navrhuje plochy pre odstavovanie a parkovanie vozidiel pri objektoch občianskej vybavenosti, pri plochách športovísk a vo výrobných plochách v rámci vlastných pozemkov objektov; počet parkovacích miest navrhovať v súlade s platnou STN; v rámci plôch zabezpečiť parkovacie plochy aj pre bicykle s určeným minimálnym percentuálnym počtom miest z kapacity parkoviska pre motorové vozidlá, vybudovať nové parkovacie plochy pri *objektoch občianskej vybavenosti*, pri plochách športovísk a vo výrobných plochách, v rámci obytného územia vybudovať hromadné garáže, formou individuálnych garáží s rovnakými parametrami, prednostne v lokalitách s bytovými domami.

5.7 Cyklistická doprava

Cez obec Málinec je trasovaná nadregionálna cykloturistická trasa č.009 Ipeľská magistrála (prameň - Lučenec, (červená), v celkovej dĺžke 54 km, ktorá vedie v trase cesty III. triedy, cez k. ú. v dĺžke cca 15,0 km. V rámci strategického dokumentu je navrhnuté dobudovanie cyklistických trás úpravou poľných a lesných ciest sprístupňujúcich hrebeňovú časť pohoria, jednotlivé osady a samoty a pokračujúcich hrebeňom od Rovnian po Ďubákovo. Strategický dokument navrhuje vytvoriť sieť služieb pre cyklistov a systém starostlivosti o cyklistické trasy (informačné tabule, oddychové miesta, infraštruktúra,..).

5.8 Pešia doprava

V obci sa nachádzajú samostatné pešie trasy popri niektorých cestách - napr. popri ceste III/2715 . V najstarších častiach zástavby sú veľmi úzke komunikácie bez chodníkov. Novšie komunikácie sú širšie, sú popri nich sčasti jednostranné chodníky, aj keď nie v celej dĺžke. Dĺžka existujúcich chodníkov je okolo 2,2 km. Okrem niekoľkých prepojavacích chodníkov a mostíkov, sa samostatné pešie komunikácie mimo trás automobilovej dopravy nenachádzajú. Hlavné pešie priestranstvo - námestie sa nachádza v centre obce na Ul. Lipová, ktoré má potenciál pokračovať pešou zónou so skľudnenou dopravou, až k nábrežiu Ipeľa.

Strategický dokument navrhuje *prepojiť námestie s nábrežím rieky Ipeľ - vytvoriť pešiu zónu so skľudnenou dopravou, s prednostným pohybom chodcov, rešpektovať existujúce jednostranné chodníky a dobudovať navrhované jednostranné chodníky v stabilizovanom obytnom území, vybudovať min. jednostranné chodníky v nových obytných územiach (min. š=2,0 m).*

Cez k. ú. obce Málinec prechádzajú značkové turistické trasy:

- modrá značka č. 2634: Málinec - Pod Sokoliskom - Šutova jama, cez k. ú. v dl. 4,0 km
- červená značka č. 0825b: Málinec - Brložno - Jasnina - Ďubákovo - Kokava nad Rimavicou, cez k. ú. v dĺžke cca 3,0 km

Strategický dokument rešpektuje všetky požiadavky z hľadiska dopravy a dopravnej infraštruktúry a výstupy premieta do svojej záväznej časti.

B.II ÚDAJE O VÝSTUPOCH**1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií**

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia v Banskobystrickom kraji je vykurovanie domácností, najmä v severnej časti, kde je podiel využitia palivového dreva v porovnaní s ostatnými oblasťami najvyšší. Lokálne je dôležitá aj cestná doprava. V súčasnosti je na Slovensku a vo väčšine európskych krajín najväčším problémom v oblasti kvality ovzdušia znečistenie PM₁₀ (SHMÚ, 2018).

V obci Málinec sa nachádza zdroj znečisťovania ovzdušia Plynová kotolňa – Úpravňa vôd Málinec, ktorého prevádzkovateľom je Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Časť obce Málinec je plynofikovaná, čo pozitívne vplýva na kvalitu ovzdušia. Zvyšovanie plynofikácie v rodinných domoch vplýva na znižovanie počtu lokálnych kúrenísk čo v konečnom dôsledku znižuje znečistenie ovzdušia v obci.

Na zlepšenie kvality ovzdušia navrhuje strategický dokument konkrétne opatrenia špecifikované v záväznej časti.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Údaje o zneškodňovaní odpadových vôd sú uvedené v tejto správe v kapitole B.I, bod 2.4, 2.5 .

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Odpadové hospodárstvo sa riadi schváleným Programom odpadového hospodárstva obce Málinec, ktorý je v súlade s POH Banskobystrického kraja. Povinnosť sústreďovať a triediť odpady je zakotvená vo VZN obce Málinec o nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom.

V roku 2019 sa v obci vyprodukovalo spolu 335,425 komunálneho odpadu, t.j. v priemere 238,7 kg odpadu na obyvateľa. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Združenie obcí pre likvidáciu odpadu Poltár a ukladá ho na skládku v obci Breznička. V obci je zavedený dobrý zber separovaného odpadu. Zber plastov, papiera, skla a šatstva – sa uskutočňuje na viacerých miestach v rámci obce, kontajnerovým systémom zberu. V obci sa nachádza 18 stojísk pre separovaný zber.

Obec má zberný dvor na dotriedňovanie a separovanie odpadu v lokalite Stupník, pod cintorínom. V obci je obecné kompostovisko v lokalite pri ČOV, ktoré vyrobí kompost zo cca 100 t rastlinného odpadu ročne (konáre, tráva,...).

Skládky odpadov

V katastrálnom území Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava eviduje 1 nelegálnu neprekrytú skládku odpadov Málinec - Stupník. Miesto bývalej skládky odpadov je vyznačené v strategickom dokumente vo výkrese č. 2 .

Na zlepšenie nakladania s odpadmi navrhuje strategický dokument konkrétne opatrenia špecifikované v záväznej časti.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Prognóza hlukovej záťaže cestnej dopravy z cesty III/2715 nebola počítaná vzhľadom na to, že na predmetnej ceste III. triedy sa nevykonávajú celoštátne sčítania dopravy, ani nie sú spracované strategické hlukové mapy, teda v súčasnosti neexistujú relevantné údaje o intenzite dopravy na uvedenej ceste.

V tomto štádiu je v území potrebné rešpektovať ochranné pásmo cesty III. triedy (od osi vozovky na obe strany) 20 m mimo zastavaného územia obce.

Eliminácia negatívnych účinkov dopravy

Vzhľadom na to, že riešené územie leží mimo hlavných komunikačných ťahov, vzhľadom aj na síce prejazdnu, ale v určitom slova zmysle koncovú polohu obce, nie je zaťaženie hlukom a vibráciami z dopravy také veľké, aby bolo treba uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach.

Návrh strategického dokumentu nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom alebo vibráciami.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)5.1 Radónové riziko

Pre rádioekologické hodnotenie územia je dôležité poznať úroveň prirodzenej rádioaktivity hornín a vôd a radónové riziko. Prírodná rádioaktivita sa v k. ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Riešené územie patrí podľa mapy radónového rizika SR (www.geology.sk) medzi územia s nízkym a stredným radónovým rizikom. Väčšina územia patrí do stredného radónového rizika.

Pri výstavbe v navrhovaných lokalitách so stredným radónovým rizikom je potrebné posúdiť vplyv prírodnej rádioaktivity podľa vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o

obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia a vykonať opatrenia vyplývajúce a navrhnúť opatrenia na zníženie vplyvu radónu na budúcich užívateľov stavby.

Na elimináciu vplyvov stredného radónového rizika na obyvateľov strategický dokument navrhuje opatrenia vo svojej záväznej časti.

5.2 Elektrosmog

Elektrosmog je každé elektromagnetické žiarenie, ktoré je umelo človekom vyrobené a teda nie prírodného charakteru. Zvyčajne je elektrosmog rozdelený do dvoch typov:

- nízkofrekvenčný elektrosmog do 1MHz (trakčné vedenie železníc, vysokonapäťové vedenie, transformátory, úsporné žiarovky, spotrebná elektronika ...),
- vysokofrekvenčný elektrosmog 1 MHz a viac (mobilné telefóny, základňové stanice BTS, rozhlasové a televízne vysielače, Wi-Fi, Bluetooth, satelity, radary ...).

Elektrické pole sa výrazne znižuje takmer všetkými stavebnými materiálmi, s výnimkou klasického skla. Stromy a kríky tiež znižujú elektrické polia. V k. ú. sa nenachádzajú výkonnejšie zdroje elektrosmogu.

Strategický dokument rešpektuje ochranné pásma elektrických vedení, ktoré zabezpečujú aj ochranu pred žiarením. V prípade návrhu a realizácie výstavby v ochrannom pásme elektrického vedenia je nutné realizovať jeho prekládku.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V strategickom dokumente sa nenavrhujú také rozvojové zámery, pri ktorých by dochádzalo k významnejším terénnym úpravám, resp. významným zásahom do výrazu a charakteristického vzhľadu krajiny, ani aktivity, ktoré by mohli nepriaznivo zasiahnuť do chránených území, prvkov ÚSES a migračných koridorov. Strategický dokument rešpektuje princíp zachovania a využitia konfigurácie terénu bez významnejších zásahov do neho, čomu zodpovedá návrh záväzných regulatívov pre výstavbu.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Riešeným územím strategického dokumentu sú 2 katastrálne územia - k. ú. Málinec a k. ú. Ipeľský Potok, ktoré pozostávajú zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 5.000 ha a je vymedzená katastrálnymi hranicami obce. Plocha zastavaného územia obce je 113,73 ha.

Vymedzené katastrálne územia hraničia: zo severu s k. ú. obce Látky a Kokava nad Rimavicou, z východu s k. ú. obce Šoltýska, Ďubákovo, Krná a Hradište, z juhu s k. ú. obce Ozdín, zo západu s k. ú. obce Cinobaňa a Látky.

C.II CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA – PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia

1.1 Geomorfologické pomery

V zmysle geomorfologických jednotiek Slovenska je riešené územie tvorené nasledovne:

Sústava:	Alpsko-Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne západné Karpaty
Oblasť:	Slovenské Rudohorie
Celok:	Revúcka vrchovina
Podcelky:	Balocké vrchy, Cinobanské predhorie, Málinské vrchy, Sihlianska planina.

Slovenské Rudohorie je plochou najrozľahlejšie pohorie Slovenska. Bolo pomenované podľa bohatých zásob nerastných surovín. Ma masívny, často plošinový reliéf, čo vyplýva z jeho semimasívnej štruktúry. Rieky a potoky v pohoriach vymyli erózne doliny. Od ostatných horských oblastí sa líši aj tým, že má len jednu vnútrohorskú kotlinu a vrchovinu, inak prevláda hornatinový reliéf s niekoľkými podhľadnými enklávami, ktoré nevystupujú ani do výšky 1 500 m n. m. Vnútorne členenie do celkov je podmienené skôr typologickou odlišnosťou jeho jednotlivých častí ako výraznými geomorfologickými hranicami.

Revúcka vrchovina je horský celok na južnom okraji Slovenského rudohoria. Tvoria ju pomerne dlhé chrbty, ktoré oddeľujú doliny riek Ipeľ, Rimava, Blh, Muráň, Štítnik a Slaná. Hlavný hrebeň rozsiahlej Revúckej vrchoviny sa tiahne od juhozápadu smerom na severovýchod. V zložitej geologickej stavbe dominujú hlavne staré svory, ruly, fylity a granity. V niektorých častiach pohoria sa vyskytujú aj spodnotriasové kremence, vápence a neogénne andezitové tufy. V časti vrchoviny, ktorá je budovaná vápencovými horninami, vznikli bohaté krasové územia s množstvom jaskýň.

1.2 Geologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia je možné v riešenom území vyčleniť:

Oblasť:	veporské pásmo
Podoblasť:	kohútka zóna
Oblasť:	veporské pásmo
Podoblasť:	kraľovohol'ská zóna

Záujmové územie (obec Málinec) sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenského Rudohoria vo Veporských vrchoch. Horninové prostredie územia je budované prevažne horninami kryštalinika západnej časti Slovenského Rudohoria a kvartérnymi sedimentami.

1.3 Reliéf

Charakteristika hlavných typov reliéfu

Z hľadiska geomorfologickej typizácie na území obce rozlišujeme štyri typy erózo-denudačného reliéfu:

- reliéf erózných brázd
- reliéf nekrasových planín
- hornatinový reliéf
- vrchovinový reliéf

Sklonitosť reliéfu

Sklonitosť reliéfu determinuje výskyt reliéfových procesov, charakter pôdneho krytu a spôsob využívania krajiny. Pre podrobnejšiu diferenciaciu reliéfu sa vyčleňujú nasledovné kategórie sklonitosti - územie so sklonom 0 - 3° (rovina), územie so sklonom 3 - 7° (mierny svah), územie so sklonom 7 - 12° (stredný svah), územie so sklonom 12 - 17° (výrazný svah), územie so sklonom 17 - 25° (príkrý svah) a územie so sklonom nad 25° (zráz). Územie obce Málinec je značne členité. Najnižší sklon je v oblasti ktorou preteká rieka Ipeľ a v okolí Vodnej nádrže Málinec. Sklon terénu sa smerom od územia, kde preteká Ipeľ, na sever, východ a západ zvyšuje. Najvyššie hodnoty sklon dosahuje v severozápadnej časti obce. Najnižšia nadmorská výška v katastri obce je 260 m n. m. a najvyššia je 940 m n. m..

Orientácia reliéfu

Orientácia (expozícia) georeliéfu voči svetovým stranám má veľký význam z hľadiska pôsobenia usmernených procesov v krajine. Hlavné príjem priameho slnečného žiarenia (bezprostredne ovplyvňuje napr. rýchlosť procesov zvetrávania) a pôsobenie prevládajúcich vetrov sú silne ovplyvnené orientáciou georeliéfu voči svetovým stranám ako i sklonom georeliéfu. Význam orientácie pritom zväčša stúpa so zväčšovaním sklonu georeliéfu. Z hľadiska orientácie svahov voči svetovým stranám prevládajú v západnej časti riešeného územia severovýchodne a južne orientované svahy. Vo východnej časti riešeného územia prevládajú severozápadne a západne orientované svahy.

1.4 Geodynamické javy

Podľa Atlasu máp stability svahov SR je riešené územie súčasťou:

- *rajónu stabilných území*: územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií (v morfológicky priaznivých územiach s nedostatočnou preskúmanosťou sa sporadická existencia svahových deformácií ako aj lokálny vznik nových svahových deformácií menších rozmerov nedajú vylúčiť).
- *rajónu potenciálne nestabilných území*: územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných pomerov. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. V územiach s nedostatočnou preskúmanosťou je predpoklad existencie doteraz nezaregistrovaných svahových deformácií. Rajón zahŕňa aj územia postihnuté intenzívnou výmlovoú eróziou a územia ohrozené opadávaním úlomkov.

Podľa ŠGÚ DŠ sa v k. ú. Ipeľský Potok nachádzajú 2 územia potenciálnych svahových deformácií.

1.5 Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6 - 7° makroseizmickej intenzity v MSK-64. Uvedenému stupňu v území zodpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podlaží 0,80 – 0,99 m.s⁻². V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

1.6 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne prieskumné územia, evidované chránené ložiskové územia a dobývacie priestory a ložiská nevyhradeného nerastu.

1.7 Stav znečistenia horninového prostredia

Hlavné zdroje znečistenia predstavujú imisie (znečistené ovzdušie), používanie agrochemikálií, poľnohospodárska činnosť, doprava, environmentálne záťaž, skládky, ap. V katastrálnom území obce Málinec je evidovaná environmentálna záťaž, evidovaná v registri Environmentálnych záťaž - ozn. PT (003) Málinec – Stupník, register A, identifikátor SK/EZ/PT/722 – záťaž so strednou prioritou patriaca medzi pravdepodobné environmentálne záťaž. Je to skládka priemyselného odpadu – dechtová jama pôvodcu Slovglass, a.s., kde možná kontaminácia predstavuje uložený materiál. Jej zaradenie do registra environmentálnych záťaž je odôvodnené aj blízkosťou obytnej zóny (cca 100 m).

Strategický dokument zaraďuje v záväznej časti uvedenú záťaž medzi plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Dotknuté územie patrí v zmysle klimatického členenia Slovenska do mierne teplej, mierne chladnej a studenej horskej klimatickej oblasti. Klimatické okrsky územia obce Málinec sú:

- mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový s júlými teplotami nad 16 °C
- mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový s januárovými teplotami do -3 °C, s júlými teplotami nad 16 °C

- mierne chladný okrsok, veľmi vlhký júlovými teplotami 12 - 16 °C
- studený horský, veľmi vlhký, s júlovými teplotami do 10 °C

2.1 Teplota

Priemerné ročné teploty vzduchu v obci Málinec sa pohybujú v rozsahu 2 - 8 °C. Hodnota priemerných ročných teplôt vzduchu v posledných desaťročiach a najmä v posledných 10 rokoch stúpa. Priemerná teplota vzduchu v januári je -3 - -6° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 14 - 18° C. V letnom období sa v oblasti obce Málinec vyskytuje v priemere menej ako 10 dní s dusným počasím, v južnej časti územia 10 - 20. V zimnom období sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 60 – 140 dní so snehovou pokrývkou. Priemerný počet vykurovacích dní je 220 – 320.

Tab. č. 4 - Priemerná teplota vzduchu (°C) na stanici Brezno v roku 2019

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok	Vegetačné obdobie (IV - IX)
-5,4	-0,6	4,1	9,1	11,4	19,5	18,0	18,7	12,6	8,7	6,4	0,1	8,55	14,8

2.2 Zrážky

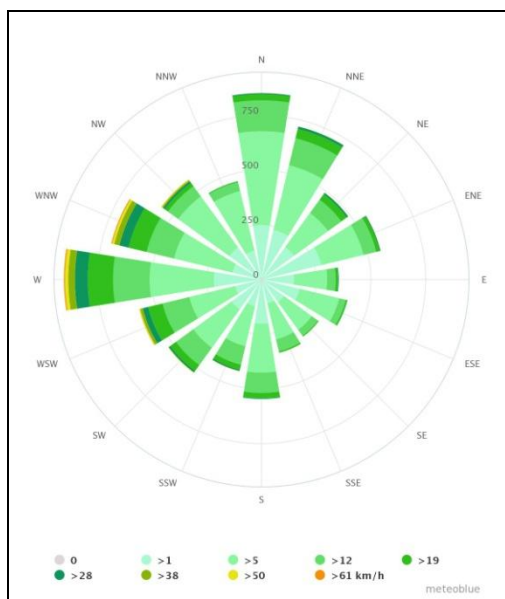
V obci Málinec sa nenachádza meteorologická stanica. Najbližšie dostupné údaje za rok 2019 sú z meteorologickej stanice Lučenec vzdialenej 19 km od obce Málinec.

Tab. č. 5 Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (mm) na stanici Brezno v roku 2019

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok	Letný polrok (IV - IX)
37	31	52	38	91	71	69	76	85	27	157	50	65,3	71,6

2.3 Vietor

Simulačné klimatické údaje (meteorologické diagramy) pre obec Málinec s vysokou predvídateľnosťou môžu nahradiť merania dostupné na www.meteoblue.com.

obr. Veterná ružica pre obec Málinec zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE)*zdroj: www.meteoblue.sk

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Údaje o ovzduší sú uvedené v kapitole B.II bod 1.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

4.1 Hydrologické a hydrogeologické podmienky

Predmetné územie sa z hydrologického hľadiska nachádza v hlavnom povodí rieky Dunaj, čiastkovom povodí rieky Ipel'. Rieka Ipel' je hlavnou hydrogeologickou osou územia obce Málinec. Patrí medzi najdlhšie rieky Slovenska, je na treťom mieste.

4.2 Minerálne a geotermálne vody

V k. ú. sa nachádza minerálny prameň LC-31 s názvom Šťavica, s OP I. stupňa.

4.3 Vodné toky

Územie obce Málinec sa z hydrologického hľadiska nachádza v hlavnom povodí rieky Dunaj, čiastkovom povodí rieky Ipel'. V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. nachádza 1 vodohospodársky významný vodný tok:

- 4-24-01-001 Ipel': pramení vo Veporských vrchoch v nadmorskej výške okolo 1.050 m n. m

Ďalšími vodnými tokmi v území sú Chocholná, Šťavica, Smolná. V k. ú. Málinec pramenia toky Chmeľná, Prierazka a Zlatno.

4.4 Vodné plochy

V predmetnom území sa nachádza Vodná nádrž (VN) Málinec s PHO I. až III. stupňa, ktorá je zásobárňou povrchovej pitnej vody pre okresy Poltár, Lučenec a Rimavská Sobota a reguluje horný tok rieky Ipel'.

4.5 Vodohospodársky chránené územia

Do územia obce Málinec zasahuje časť Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny. Chránená vodohospodárska oblasť vytvára priaznivé podmienky akumulácie povrchových a podzemných vôd. V CHVO možno plánovať a vykonávať činnosť len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásobovania. Činnosti, ktorých vykonávanie je v CHVO zakázané, stanovuje zákon o vodách.

4.6 Ochranné pásma vodárenských zdrojov (§ 32 zákona č. 364/2004 Z.z.)

Na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma (OP) na základe posudku orgánu na ochranu zdravia (Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov). OP sa člení na OP I. stupňa a OP II. stupňa a orgán štátnej vodnej správy na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže určiť aj OP III. stupňa. Určené OP sú súčasne PHO podľa osobitného predpisu.

V k. ú. obce Málinec sa nachádza povrchový vodárenský zdroj pitnej vody Vodná nádrž Málinec s OP I. až III. stupňa, ktorý je potrebné rešpektovať.

4.7 Citlivé oblasti

Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z.z. ustanovuje citlivé a zraniteľné oblasti podľa § 33 a 34 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Podľa tohto nariadenia sa za citlivé oblasti (podľa § 33 vodného zákona) ustanovujú vodné útvary povrchových vôd na území SR, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd - *citlivou oblasťou je celé územie obce Málinec*.

4.8 Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody otekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg/l, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Hospodárenie sa riadi podľa podmienok hospodárenia na poľnohospodárskej pôde v súlade so Smernicou Rady 91(676)EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva.

Územie obce Málinec nie je zaradené medzi zraniteľné oblasti.

4.9 Zdroje znečisťovania povrchových a podzemných vôd

Najbližšie monitorované miesta kvality povrchových vôd k riešenému územiu sú Ipel' nad VN Málinec (rkm 201,8) a Ipel' – Breznička (pod Banským potokom) (rkm 180,2). Podľa výsledkov meraní kvality

povrchových vôd v roku 2019 môžeme konštatovať, že požiadavky na kvalitu povrchových vôd na monitorovanom mieste Ipeľ nad VN Málinec spĺňajú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody.

V súčasnosti je v obci vybudovaná kanalizačná sieť a vlastnú obecnú ČOV. V OP II. a III. stupňa VN Málinec sú odpadové vody akumulované v individuálnych žumpách. Na základe uvedeného môžeme medzi zdroje znečistenia zaradiť nezaručenú vodotesnosť žump, splachy zo spevnených plôch, komunikácií a eróznú činnosť zrážkových vôd.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

5.1 Pôdne pomery

Pôdy, dotknuté navrhovaným záberom, sú väčšinou na rovine. Z hľadiska hodnotenia typologicko-produkčných kategórií prevládajú v riešenom území stredne produkčné pôdy. V záberoch pre nepoľnohospodárske využívanie sú zastúpené orné pôdy, trvalé trávne porasty a záhrady.

5.2 Pôdny typ

V riešenom území sa najčastejšie vyskytuje pôdny typ fluvizeme, kambizeme, rankre a rankre kambizemné. Poľnohospodárske pôdy v Ipeľskej kotline sú v rámci Slovenska hodnotené ako stredne produkčné pôdy. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 5. – 9.

5.3 Chránené pôdy

Podľa zákona č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. v k. ú. Málinec a Ipeľský Potok sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ: 0511002, 0511012, 0511042, 0565235, 0565412, 0711042, 0765435, 0768215, 0768225, 0768245, 0768415.

Tieto pôdy treba v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. chrániť a navrhovať na nich stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch.

5.4 Kontaminácia pôdy

V riešenom území sa nachádzajú nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy. Náchylnosť na kontamináciu pôdy predstavuje dôležitý faktor rozvoja poľnohospodárstva, znečistenie pôdy má často za následok aj následnú kontamináciu horninového prostredia a podzemných vôd.

Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú:

- skládky odpadu
- evidovaná environmentálna záťaž
- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby,

6. Flóra a fauna – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov (*zdroj : KEP obce Málinec)

6.1 Flóra

Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry. Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia patrí vegetácia riešeného územia do bukovej zóny a kryštálicko-druhohornej oblasti do okresu Veporské vrchy, Stolické vrchy a Železnické predhorie.

Reálna vegetácia riešeného územia je veľmi odlišná od potenciálnej prirodzenej vegetácie, ktorá by sa v území nachádzala bez pôsobenia antropogénneho vplyvu. Bez antropogénneho vplyvu by v riešenom území prevládali karpatské dubovo-hrabové lesy a podhorské bukové lesy. V súčasnosti prevažnú časť riešeného územia stále zaberajú lesné porasty. Orná pôda je výraznejšie zastúpená v južnej časti k. ú. obce, v okolí zastavaného územia tiahnu sa až po VN Málinec. Alúvium rieky Ipeľ tvorí široká dolina s aluviálnymi porastmi po oboch brehoch. V území sa nachádzajú:

<i>Lesy</i>	jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy dubovo-hrabové lesy karpatské dubovo-hrabové lesy panónske sucho a kyslomilné dubové lesy lipovo-javorové sutinové lesy bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy kyslomilné bukové lesy slatinné jelšové lesy
<i>Nelesné brehové porasty</i>	rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi bylinné brehové porasty tečúcich vôd
<i>Vodné biotopy</i>	Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody

<i>Lúky a pasienky</i>	nížinné a podhorské kosné lúky horské kosné lúky mezofilné pasienky a spásané lúky vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach podmáčané lúky horských a podhorských oblastí vegetácia vysokých ostríc
<i>Rašeliniská</i>	prechodné rašeliniská a trasoviská sukcesne zmenené slatiny
<i>Krovinové a kričkové biotopy</i>	vŕbové krovinové stojatých vôd
<i>Teplé a suchomilné travinno-bylinné porasty</i>	kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

6.2 Fauna

Podľa zoogeografického členenia suchozemského (terestrického) biocyklu patrí dotknutá oblasť do palearktiskej oblasti, eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov a do podkarpatského úseku. Podľa zoogeografického členenia sladkovodného (limnického) biocyklu patrí dotknutá oblasť do pontokaspickej provincie a podunajského okresu.

Prevažná časť riešeného územia je tvorená *lesnými spoločenstvami* - na tieto biotopy je naviazaná fauna typická pre lesné prostredie ako napr. jeleň lesný, diviak lesný, jastrab krahulec, králik zlatohlavý, sýkorka čiernohlavá, sýkorka hôrna, kôrovník dlhoprstý a sojka škriekavá.

Na *poľnohospodársky využívanú krajinu* sú naviazané spoločenstvá druhov živočíchov ako napr. hraboš poľný, krt obyčajný a stehlík obyčajný. Okolité trvalé trávne porasty využívajú ako potravné teritórium niektoré druhy dravých vtákov.

Vo *Vodnej nádrži Málinec* žijú pstruh potočný, pstruh dúhový a ostriež zelenkastý. V okolí nájdeme druhy ako ropucha obyčajná, rak riečny, chrapkáč poľný, kačica divá, volavka popolavá, kormorán veľký, labuť veľká. Medzi zaujímavých migrantov patria potápnica severská, potápnica hnedá, potápnica chocholatá, kačica ostrochvostá, kačica chrapka, chocholačka sivá, chocholačka vrkočatá, hlaholka severská, kalužiak malý, kalužiak perlavý a kulík riečny.

V *k. ú. Ipeľský Potok* - štôlna Izabela sa zaznamenali počas rokov 1999-2004 a 2012-2016 štyri druhy netopierov - podkovár malý, podkovár veľký, netopier veľký a netopier brvitý.

V *k. ú. je zaznamenaný výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov*: *Rosalia alpina*, *Bombina variegata*, *Rana temporaria*, *Columba oenas*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos leucotos*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*, *Scolopax rusticola*, *Strix aluco*, *S. uralensis*, *Glaucidium passerinum*, *Aegolius funereus*, *Bubo bubo*, *Accipiter gentilis*, *A. nissus*, *Bufo*, *Natrix natrix*, *Crex crex*, *Cinclus cinclus*, *Alcedo atthis*, *Neomys fodiens*, *Lutra lutra*.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

7.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra – SKŠ (druhotná krajinná štruktúra, využitie krajiny) je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novo vytvoril ako umelé prvky krajiny. Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality.

Charakteristika hlavných prvkov súčasnej krajinskej štruktúry:

Sídlné plochy - celková rozloha obytných plôch je 49,06 ha (0,98 %). Zastavané územie má charakter vidieckej obce s individuálnou bytovou výstavbou na ktorú v zastavanom území nadväzuje príslušná technická a dopravná vybavenosť. Okrem obytných plôch sa v zastavanom území nachádzajú priemyselné (2,36 ha) a poľnohospodárske areály (9,37 ha), plochy vodohospodárskej technickej vybavenosti (13,07 ha), plochy občianskej vybavenosti (5,64 ha), plochy rekreačno-oddychové (2,47 ha) a cintoríny (2,98 ha). Spolu sídlné plochy zaberajú 1,70% z celkovej rozlohy územia.

Sídlna vegetácia - predstavuje rozlohu 40,28 ha, čo je 0,81% z rozlohy riešeného územia.

Dopravné línie, trasy a plochy - prvky SKŠ priradené ku kategórii dopravná infraštruktúra predstavujú cesty (47,9 ha) a poľné, lesné a nespevnené cesty (36,31 ha). Celkový podiel prvkov, ktoré boli priradené ku dopravnej infraštruktúre je 1,68% z rozlohy územia.

Lesná vegetácia - lesné porasty tvoria najväčšiu časť riešeného územia. Spolu predstavujú až 58,01 % z celkovej rozlohy a to 2899,71 ha.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) - v riešenom území sa nachádza NDV ktorá zaberá 0,97 % územia o rozlohe 48,53 ha.

Ostatná vegetácia - má percentuálne zastúpenie 0,50 % a tvorí ju sprievodná vegetácia líniových objektov a ovocné sady.

Orná pôda a trvalo trávne kultúry - sú v riešenom území na druhom mieste v percentuálnom zastúpení prvkov SKŠ (32,70%). Biotopy na intenzívne obrábaných poliach majú nižšiu diverzitu naopak trvalé trávne porasty predstavujú významný prvok krajinej štruktúry.

Vodné toky a plochy - riešeným územím preteká rieka Ipel' a nachádza sa tu VN Málinec, vodné plochy a toky spolu tvoria 181,48 ha z rozlohy územia.

7.2 Krajina - scenéria, stabilita, ochrana.

Scenéria

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Vizuálna kvalita krajiny (obraz krajiny) súvisí predovšetkým so zrakovým zmyslom vnímania a závisí od subjektívnych premenných. Nejde len o hodnotenie „videnej“ krajiny, ale aj o identifikáciu sa s krajinou a v prípade miestneho obyvateľstva aj s krajinou ako jeho domovom.

Krajinu riešeného územia možno rozdeliť na tri odlišné krajinné typy - súvislo zastavané údolie, vidiecku krajinu s osadami a lesnú krajinu. Z krajinárskeho hľadiska je zastavaná údolná časť obce málo hodnotné územie. Vyššiu ekologickú a estetickú hodnotu má vidiecka krajina, kde sú civilizačné prvky s lúkami a pasienkami a lesnými porastmi v celkovej harmónii. Novým výrazným prvkom v krajine je Vodná nádrž Málinec, ktorú môžeme vnímať ako cudzí prvok v pôvodnej krajine alebo ako zaujímavé technické dielo.

Stabilita

Ekologická stabilita je schopnosť ekologických systémov pretrvávajúť aj počas pôsobenia rušivého vplyvu, uchovávať a reprodukovat' svoje podstatné charakteristiky i v podmienkach narúšania zvonku. Vyhodnotenie ekologickej stability z hľadiska krajinnoekologickej praxe je založené na jednotlivých krajinných prvkoch a ich ekologickej významnosti.

Výpočet koeficientu ekologickej stability riešeného územia stanovil hodnotu koeficientu na 4,09. Z toho vyplýva, že riešené územie má vysokú ekologickú stabilitu. Celkový stupeň ekologickej stability má hodnotu 4 – krajina s vysokou ekologickou stabilitou. Pre takýto typ krajiny je vhodná realizácia manažmentových opatrení. Za ekostabilizačné prvky sa považujú lesy, porasty krovín, a rôzne trávne porasty, ktoré sa nenachádzajú medzi chránenými územiami, ani medzi prvkami ÚSES.

Ekologicky veľmi významné prvky sú lesy, ekotóny na styku s trávnyimi porastmi, vodné toky a ich brehové porasty, nelesná drevinová vegetácia (vrátane solitérnych stromov a krov), ovocné sady.

Ekologicky stredne významné prvky sú trvalé trávne porasty, sídelná vegetácia, nelesná drevinová vegetácia, sprievodná vegetácia líniových objektov, orná pôda, cintoríny, plochy rekreačno - oddychové.

Ekologicky malo významné a stabilné až nevýznamné prvky predstavujú človekom najviac premenené prvky-obytné plochy, priemyselné a poľnohospodárske areály, plochy vodohospodárskej technickej vybavenosti, plochy občianskej vybavenosti, cesty, skládky odpadu, hnojiská a pod.

Medzi významné krajinné prvky, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad a stabilitu krajiny riešeného územia patria prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES).

Ochrana

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská Republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR, ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti a stavby, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006 Z. z.

Strategický dokument rešpektuje všetky požiadavky z hľadiska ochrany prírody a krajiny a výstupy premieta do svojej záväznej časti.

7.3 Estetické vnímanie krajiny

Hodnotenie charakteristického vzhľadu krajiny na základe interpretácie zastúpenia a zoskupenia prvkov súčasnej krajinej štruktúry. Vizuálne hodnotíme vnímateľný obraz javov a stavov krajiny: veľkosť, formy a tvary, farby, látková povaha (krajinotvorné prvky), vonkajšie členenie, rozmanitosť a bohatstvo zmien prvkov, priestorové usporiadanie a kompozícia krajinotvorných prvkov, pričom prvkom priradujeme kategórie: prvky rušivo pôsobiace, harmonické až neutrálne.

Tab. č. 6 - Pôsobenie prvkov SKŠ v krajine, k. ú. Málinec a Ipel'ský Potok

Pôsobenie prvkov v krajine	Prvky SKŠ
rušivo pôsobiace prvky	priemyselné areály, poľnohospodárske areály, plochy vodohospodárskej technickej vybavenosti, orná pôda, dopravné línie, trasy a plochy, plochy

	občianskej vybavenosti, obytné plochy
harmonicky pôsobiace prvky	sídlná vegetácia, nelesná drevinová vegetácia (NDV), vodné toky a plochy, lesná vegetácia, sprievodná vegetácia líniových objektov, ovocný sad, trvalé trávne porasty (TTP)
neutrálne pôsobiace prvky	plochy rekreačno oddychové, cintoríny

K harmonickejšiemu pôsobeniu prvkov SKŠ, ktoré momentálne patria medzi rušivo pôsobiace by prispelo zvyšovanie podielu sídelnej vegetácie a sprievodnej vegetácie v okolí líniových stavieb a priemyselných areálov; v poľnohospodárskej krajine zvýšiť podiel zelene poľnohospodárskej krajiny (TTP, NDV) ako sú napr. remízky, medze a vetrolamy.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)]

8.1 Chránené územia

V zmysle ustanovení platného zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa v k. ú. obce Málinec nenachádzajú žiadne územia národnej siete chránených území. V k.ú. sa nenachádzajú žiadne chránené územia európskej siete chránených území Natura 2000.

8.2 Ochranné lesy

V riešenom území sa nachádzajú ochranné lesy vo výmere 238,32 ha (s funkciou vodoochrany, protieróznou a produkčnou protieróznou), ktoré sa vyhlasujú rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona o lesoch, v súčasnosti zákon č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov, na základe návrhu vyhotovovateľa plánu na dobu platnosti Programu starostlivosti o les.

Tab. č.7 - Výmera subkategórií ochranných lesov v k. ú. Málinec a Ipeľský Potok

Kategória lesa	Subkategória	Výmera v ha
Ochranné	a) Lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	41,90
	d) Ostatné lesy s prevažujúcou ochranou pôdy	196,42
Spolu		238,32

8.3 Ochrana drevín

V riešenom území sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny nachádzajú chránené stromy – Málinské maklury (*Maclura pomifera*), evidenčné č. štátneho zoznamu S 365. Za chránené boli vyhlásené VZN Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 5/1996 zo dňa 20.12.1996.

8.4 Ramsarské lokality

V riešenom území sa v zmysle Ramsarskej konvencie nenachádza medzinárodne významná mokraď.

8.5 Chránená vodohospodárska oblasť

Do územia obce Málinec zasahuje časť Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Horné povodie Ipeľa, Rimavice a Slatiny. Chránená vodohospodárska oblasť vytvára priaznivé podmienky akumulácie povrchových a podzemných vôd. V CHVO možno plánovať a vykonávať činnosť len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásobovania. Činnosti, ktorých vykonávanie je v CHVO zakázané stanovuje zákon o vodách.

8.6 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá, zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Obec Málinec nemala spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES), tento bol navrhnutý až v Krajinnoekologickom pláne a prebratý do strategického dokumentu, kde sú aj podrobné informácie o jednotlivých prvkoch všetkých úrovní systémov.

RÚSES okresu Poltár

Podľa *Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES)* okresu Poltár (Esprit, 2020 - v schvaľovacom procese) sa v katastri obce Málinec nachádzajú tieto prvky RÚSES:

- a) Biokoridory
 - Nadregionálny biokoridor *NRBk1 Ipeľ*
- b) Biocentrá
 - Regionálne biocentrum *RBc5 Smolná – Chocholná*
 - Regionálne biocentrum *RBc12 Starý vršok*
- c) Genofondové lokality
 - Genofondová lokalita *GL1 – Kláňa*
 - Genofondová lokalita *GL2 – Horný Ipeľ*
 - Genofondová lokalita *GL14 – Ipeľský Potok*
 - Genofondová lokalita *GL23 – Smolná – Chocholná*
 - Genofondová lokalita *GL34 – Starý vršok*
- d) Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)
 - Ekologicky významný segment *EVSK6 Farkačka – Brložno*
 - Ekologicky významný segment *EVSK7 Šutova jama*
 - Ekologicky významný segment *EVSK8 Horný Ipeľ*

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) – návrh

V rámci Krajinnokoekologického plánu obce Málinec bol vypracovaný aj návrh Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES). V riešenom území, v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinnokoekologickou hodnotou, sú navrhnuté uvedené prvky MÚSES:

- 5 biokoridorov miestneho významu,
- 4 biocentrá miestneho významu,
- 2 interakčné prvky.

✓ Navrhované biokoridory miestneho významu

- Biokoridor miestneho významu MBk1: Horný tok Ipeľa, navrhovaný terestricko-hydrický biokoridor so šírkou minimálne 10 m po oboch stranách toku,
- Biokoridor miestneho významu MBk2: potok Chocholná, ide o navrhovaný terestricko-hydrický biokoridor so šírkou minimálne 5m po oboch stranách toku,
- Biokoridor miestneho významu MBk3: Potok Smolná, navrhovaný terestricko-hydrický biokoridor so šírkou minimálne 5m po oboch stranách toku,
- Biokoridor miestneho významu MBk4: Potok Šťavica, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Ipeľ je vodohospodársky významným tokom a predstavuje terestricko-hydrický biokoridor so šírkou minimálne 10m po oboch stranách toku a predstavuje na vodný tok naviazaný komplex listnatých lesov,
- Biokoridor miestneho významu MBk5: Cánkovec potok je pravostranným prítokom rieky Ipeľ a predstavuje na vodný tok naviazaný komplex Mezofilných pasienkov a spásaných lúk a Nížinných a podhorských kosných lúk.

✓ Navrhované biocentrá miestneho významu

- Biocentrum miestneho významu MBc1: Ploské - tvoria lesné porasty naviazané na VN Málinec nachádzajúce sa v bezprostrednom kontakte s touto vodnou plochou.,
- Biocentrum miestneho významu MBc2: Pod Brložnom - tvoria ochranné lesy 90 až 130 ročných porastov s dominantným postavením buka s prímiesou duba a hrabu,
- Biocentrum miestneho významu MBc3: Uhlisko - tvoria ochranné lesy 65 až 80 ročných porastov s dominantným zastúpením agátu a buka s prímiesou brezy,
- Biocentrum miestneho významu MBc4: Rakovo - tvoria ochranné lesy 65 až 110 ročných porastov s dominantným zastúpením buka a agátu s prímiesou borovice, duba a hrabu.

✓ Navrhované interakčné prvky miestneho významu

- Interakčný prvok IP1: Rakovo - ochranné lesy 65 až 110 ročných porastov s dominantným zastúpením buka a agátu s prímiesou borovice, duba a hrabu,
- Interakčný prvok IP2: Buchanka - Predstavuje biotop národného významu Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3b) nachádzajúci sa v juhozápadnej časti obce Málinec.

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

9.1 Demografický potenciál

Obec Málinec mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 1.416 obyvateľov, pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 1.458 trvale bývajúcich obyvateľov.

V období rokov 2010 – 2018 počet obyvateľov obce mierne klesal prirodzeným úbytkom (priemerne 3,0 obyv/rok) aj záporným migračným saldom (priemerne -1,0 obyv/rok). v r. 2018 sa tento vývoj zastavil a počet obyvateľov v r.2019 mierne stúpol o 8 (prirodzeným prírastkom o +3 obyv. a kladným migračným saldom o +5 obyv.). Vzhľadom na tento fakt predpokladáme, že v návrhovom období stúpne záujem ľudí o bývanie v obci.

Priemerný vek obyvateľov obce Málinec v roku 2011 bol 37,59 rokov, priemerný vek v meste Poltár bol 40,05 roka. K 30.06.2020 sa veková štruktúra obyvateľstva obce oproti sčítaniu v r.2011 zhoršila, index vitality sa mierne zvýšil na 100,0.

V obci je najviac zastúpená obyvateľstvo slovenskej národnosti, v menšej miere rómskej, a v min. miere českej, maďarskej, rusínskej, ukrajinskej, ruskej.

9.2 Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

Ku dňu sčítania (SODB, 2011) bolo v obci evidovaných 62 podnikateľov (FO), 54 živnostníkov, 3 osoby mali slobodné povolanie a bolo tu 5 samostatne hospodáriacich roľníkov. V r.2011 bolo v obci evidovaných 30 právnických osôb, z toho 25 neziskových; v r.2019 to bolo 29 PO, z toho 14 neziskových.

K 31.12.2011 z 668 obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 63,1 %. Počet evidovaných nezamestnaných k tomuto dátumu bol 299 obyvateľov. Podľa týchto údajov k 31.12.2011 vychádza miera nezamestnanosti 44,76 %. Pre mieru nezamestnanosti je to však nepresný údaj z toho dôvodu, že nie všetci ekonomicky aktívni a zároveň nepracujúci sú v evidencii na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie bol v rokoch 2015-2017, v poslednom roku je počet uchádzačov o zamestnanie relatívne stagnujúci a pomerne nízky. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci kopíruje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie na celonárodnej úrovni.

V r.2019 bolo v obci evidovaných 128 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 19,16 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov.

9.3 Charakteristika bytového a domového fondu

Ku dňu sčítania v r.2011 bolo na území obce Málinec celkovo 499 domov, z toho 342 trvale obývaných, t.j. 68,5%.

V r.2001 bolo ku dňu sčítania v obci celkovo 667 bytov, z toho trvale obývaných 494, t.j. 74,1 % a v r.2011 podľa výsledkov sčítania bolo v obci celkovo 671 bytov, z toho 508 trvale obývaných, t.j. 75,7%.

Z celkového počtu 508 trvalo obývaných bytov bolo 313 v rodinných domoch, 117 vlastných bytov v bytových domoch, 33 obecných bytov a iných bytov bolo 32. Neobývaných bytov z celkového počtu bolo 161 (23,9 %).

V obci sa nachádzajú individuálne formy bývania ako aj hromadné formy bývania (22 BD).

Na jeden trvale obývaný byt pripadalo v r.2011 v priemere 2,78 obyv.

9.4 Prognóza demografického vývoja

Vzhľadom na vhodné prostredie pre bývanie, je v obci záujem o výstavbu nových rodinných domov, čo sa prejavuje aj kladným migračným saldom, za posledné 2 roky pribudlo prisťahovaním priemerne ročne 4,5 obyvateľov. Strategický dokument predpokladá záujem o prisťahovalectvo ľudí v dôchodkovom veku z väčších miest, vzhľadom na pokojnejšie a lacnejšie životné podmienky.

Podľa základných demografických údajov pre predpokladaný počet 1.570 obyvateľov obce v roku 2041 a pre dosiahnutie obývanosti 2,54 obyvateľa/1 byt je v roku 2041 potrebný celkový počet 618 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (23,9%) je potrebných v obci celkom 765 bytov, t.j. do roku 2041 je potrebné postaviť v obci približne 94 nových bytov.

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2041 budú niektoré lokality len rozostavané, je v strategickom dokumente potrebné pripraviť obytné plochy aj s primeranou urbanistickou rezervou.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

10.1 Národné kultúrne pamiatky

V katastrálnom území obce sa nachádza 5 národných kultúrnych pamiatok evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len ÚZPF SR):

- Evanjelický a. v. kostol, situovaný na parc. č. KN C 1, k. ú. Málinec, č. ÚZPF 462/1,
- pomník, situovaný na parc. č. KN C 31, k. ú. Málinec, č. ÚZPF 520/1,
- dvor roľnícky (zaužívaný názov - usadlosť do Háronkov) na parc. č. KN C 73, k. ú. Ipeľský Potok, č. ÚZPF 11467/1-2,
- zvonica na parc. č. KN-C 382, k. ú. Málinec, č. ÚZPF 11475/1,
- Hrad Ozdín, č. ÚZPF 473/1, parc. č. KN-C 939/1 (KN-E 987/1) k. ú. Málinec (časť hradu spadá do k.ú. Málinec a časť do k. ú. Ozdín).

Na území obce sa nenachádza žiadna chránená zeleň evidovaná ako národná kultúrna pamiatka.

10.2 Archeologické náleziská

V katastri obce Málinec sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk:

- Málinec, poloha „Zámok“,
- Málinec, poloha „Šťavica“,
- pravek - mladšia a neskorá doba bronzová – kyjatická kultúra,
- novovek - zaniknuté kúpele z 19. storočia,
- Málinec, poloha „Hrad“ - pravek (pravdepodobne neskorá doba kamenná).

10.3 Pamätihodnosti

Na území obce sa nachádzajú pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale obec môže viesť v súlade s § 14 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov evidenciu pamätihodností obce.:

- trafika na námestí obce - postavená v r.1933,
- Kaplnka v Dobrom Potoku - postavená v roku 1932, dodnes slúži na sviatočné modlitby,
- Pomník na stráni – pamätník bol postavený na pamiatku ruského vojaka,
- Kríž nad priehradou – nachádza sa v časti Hámor,
- Dom ľudovej kultúry – pochádza z 19.stor.,
- Kolenárovský kaštieľ - rozsiahla secesná vila v k. ú. Ipeľský Potok,
- Minerálny prameň Šťavica.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

V katastrálnych územiach obce nie sú podľa dostupných údajov evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Údaje o hlukových pomeroch a vibráciách sú uvedené v kapitole B.II bod 4.

Údaje o žiarení a iných fyzikálnych poliach sú uvedené v kapitole B.II bod 5.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Cieľom zhodnotenia environmentálnych problémov je vyjadriť najakútnejšie ohrozenie krajiny. Zhodnotenie ohrozených javov (významných krajinných a ekologických štruktúr) a ohrozujúcich javov (stresové javy a zdroje), vyjadrujúce ohrozenie krajiny a jej jednotlivých krajínovotvorných zložiek a prvkov v dôsledku pôsobenia stresových javov, či už prírodných alebo sekundárnych.

Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sa v riešenom území obce vymedzili nasledovné environmentálne problémy:

- ohrozovanie prvkov ÚSES
- obrábanie poľnohospodárskych pôd v blízkosti vodných tokov
- náchylnosť pôd na vodnú eróziu
- intenzívne poľnohospodárstvo a vytváranie veľkoblukovej ornej pôdy
- ohrozenie trvalých trávnych porastov (TTP) sukcesnými procesmi
- zarastanie ovocných sádov a ich postupná degradácia
- hnojenie trvalých trávnych porastov (TTP) v blízkosti vodných tokov
- regulovanie vodných tokov
- prítomnosť migračných bariér na tokoch
- šírenie inváznych druhov rastlín

C.III HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI (PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRIAME, NEPRIAME, SEKUNDÁRNE, KUMULATÍVNE, SYNERGICKÉ, KRÁTKODOBÉ, DOČASNÉ, DLHODOBÉ A TRVALÉ) PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy

Strategický dokument je územnoplánovací dokument, ktorý má síce priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvality života, ale neobsahuje riešenia, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by narušovali pohodu a kvalitu života v obci.

Strategický dokument navrhuje riešenia a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu v rôznych oblastiach, napr. dopravy, technickej infraštruktúry - vykurovanie, dobudovanie kanalizácie, opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia - plynofikácia obce, zníženie spaľovania uhoľných palív, využitie alternatívnych zdrojov energie, separovaný zber, ako aj v ostatných oblastiach – dobudovanie chodníkov, verejnej zelene, cyklotrás, ap. Návrh spôsobov zástavby umožňuje prevetranie, a preslnenie územia, vhodné dopravné riešenie a pripojenie na sieť technického vybavenia územia.

Cieľom strategického dokumentu je vytvorenie optimálneho priestorového a funkčného usporiadania územia, optimálneho riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry tak, aby komplexne riešil územný rozvoj zastavaného ako aj katastrálnych území obce. Návrh strategického dokumentu je vyhotovený v jednom variante..

Strategický dokument rešpektuje existujúce ochranné pásma vzhľadom na životné prostredie, ako aj sieť technickej a dopravnej infraštruktúry a navrhované činnosti umiestňuje mimo nich.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Geodynamické javy - zosuvy sú plochy vyžadujúce si zvýšenú pozornosť, sú to potenciálne riziká stavebného využitia územia. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na geodynamické javy, ale vytvára podmienky pre rozvoj územia a výstavbu, ktorá môže byť ovplyvnená geodynamickými javmi, prípadne výstavba a stavebná činnosť môže ovplyvniť geodynamické javy.

Strategický dokument v zásade nemá priamy vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery pri dodržaní a rešpektovaní zásad využívania prostredia a činností v súlade s koncepciou riešenia stanovenou v zásadách trvale udržateľného rozvoja.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podlažia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Rozsahom riešenia rozvoja územia t.j. rozvojom funkčných plôch obce nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli priamo vnímateľné alebo zaznamenateľné. Môžu mať vplyv z globálneho hľadiska. Zvyšovaním zastavaných plôch v území sa môže meniť lokálna mikroklima. Pri eliminovaní nepriaznivých klimatických účinkov je potrebné rešpektovať národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, uvedenú v článku 6. v bode 8. „Opatrenia zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktorú spracovalo MŽP 01/2014 v znení jej aktualizácie schválenej Uznesením vlády SR č. 478/2018“.

Riešením kvalitatívnych zmien vo vývoji, najmä technickej, technologickej a energetickej základne, kvalitatívnymi zmenami v dopravnej koncepcii, postupným znižovaním energetickej náročnosti budov, šetrnejšími metódami zásahov do prírodného prostredia a novšími stále kvalitnejšími technológiami výroby sa očakáva pri naplnení navrhovaných predpokladov, že dôjde dokonca k postupnému znižovaniu nepriaznivých vplyvov na klimatické pomery.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení, z predmetnej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, do návrhu záväznej časti.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

Strategický dokument je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši plošné funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie konkrétne navrhované činnosti a prevádzky v území. V súčasnosti nie je možné definovať konkrétne činnosti, prevádzky pre nových plochách pre výrobné územie. Pri nových a existujúcich výrobných činnostiach hrozí potenciálne riziko havarijného úniku nebezpečných látok do ovzdušia. Pri dôslednom dodržiavaní platnej legislatívy v oblasti životného prostredia sa predpokladá minimálne potenciálne riziko havárií.

Návrh územného plánu rieši celkovú plynofikáciu obce, vrátane všetkých rozvojových lokalít, čím je daný predpoklad pre elimináciu znečistenia ovzdušia lokálnymi kúreniskami. Budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie navrhuje riešiť (po vybudovaní plynofikácie obce) palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Znečistenie ovzdušia v obci nie je v kompetencii priameho riešenia obecného úradu Málinec, možnosťou je len nepriame pôsobenie, ovplyvňovanie vyvíjaním aktivít v sociálno-ekonomickej sfére, tak aby neboli preferované činnosti a prevádzky, ktoré by zhoršovali kvalitu ovzdušia. Nové zdroje znečistenia v rozvojových plochách pre výrobu je potrebné držať pod kontrolou už od procesu posudzovania vplyvov činností a stavieb na životné prostredie a vyžadovať dôsledné dodržiavanie záväzných regulatívov strategického dokumentu, aby podmienky merania znečistenia boli stanovené už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia a kontrolované počas celej prevádzky stacionárnych zdrojov znečistenia.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení na zlepšenie stavu ovzdušia do návrhu záväznej časti.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Strategický dokument nevyvoláva priame významne negatívny vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery, ale spôsobuje zvýšené nároky na zásoby pitnej vody. Nárast počtu obyvateľstva nevyžaduje vybudovanie nového vodného zdroja.

Vzhľadom na charakter klimatických zmien, za najrizikovejší faktor je možné považovať intenzívne zrážky búrkového charakteru (supercely) vo vyšších polohách, ktoré sa v údolných častiach prejavujú prívodnými vodami v sútokoch jednotlivých mikropovodí a zdvihom povodňovej vlny na ich hlavnom recipiente.

Nové rozvojové lokality sú situované mimo území s potenciálnym rizikom povodní. V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Doplnením navrhovanej kanalizácie sa podstatne zníži riziko znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Dažďové vody strategický dokument navrhuje zadržať v čo najväčšej miere v území - vsakovaním, čím je predpoklad, že nedôjde k podstatným zmenám v režime a odtokových pomeroch. V zásade sa zachováva pôvodný charakter vodných tokov, podporuje sa ich ekologický význam v ekosystéme.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na zmiernenie dopadu klimatických zmien na územie.

Odtokové pomery

V nadradenej územnoplánovacej dokumentácii, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, je zadefinovaná úprava Málinského potoka v rkm 0,300 - 0,600 ako verejnoprospešná stavba.

V súčasnosti nie sú známe konkrétne činnosti a prevádzky v nových plochách pre zmiešané územia. Pri existujúcich výrobných činnostiach hrozí potenciálne riziko havarijného úniku kvapalných produktov a látok do vodných tokov. Pri dôslednom dodržiavaní platnej legislatívy v oblasti životného prostredia sa predpokladá minimálne potenciálne riziko havárií.

Na časti riešeného územia platí I. II. a III. stupeň pásma hygienickej ochrany VN Málinec Za dodržania platnej legislatívy (hlavne Vyhlášky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov) sa nepredpokladá zásadný vplyv strategického dokumentu na kvalitu vôd. Vplyv realizácie strategického dokumentu na vodné pomery, povrchové a podzemné vody, možno hodnotiť ako málo významný, pozitívny vplyv strategického dokumentu je že rieši odkanalizovanie existujúceho a navrhovaného urbanizovaného územia, čo po realizácii kanalizácie zvýši kvalitu povrchových a podzemných vôd.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za priamy vplyv na pôdu možno považovať zábery pôdy na nepoľnohospodárske účely ako to vyplýva z tabuľky na str. 7-8. Pri návrhu strategického dokumentu boli uprednostnené kompaktné, celistvé plochy, nadväzujúce na zastavané územie vzhľadom na ochranu pôdy pred nadmerným rozdrobením.

Za negatívny, degradujúci vplyv na pôdu, okrem činnosti človeka, je možné považovať vodnú a veternú eróziu. Jej priamym vplyvom sa znižuje prirodzená úrodnosť pôd.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

7.1 Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Akýkoľvek zásah do neurbanizovaného prostredia môže spôsobiť zmeny v biodiverzite priamo dotknutého územia. Dôkazom toho je i súčasný stav z pohľadu zloženia a kvality flóry a fauny a ich biotopov v riešenom území oproti prirodzenej vegetácii. Negatívnym vplyvom na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť:

- zničenie ekosystémov, živočíšnych druhov v dôsledku rozvoja obce
- vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu obyvateľov a mechanizmov, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov
- fragmentácia a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry
- vytváranie bariér pre migrujúce živočíchy
- rozširovanie invázných druhov rastlín

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., alebo pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny, kde bude známy konkrétny rozsah výstavby a bude sa zisťovať konkrétny výskyt chránených rastlín a živočíchov v danom mieste.

7.2 Biotopy európskeho a národného významu

Pri realizácii činností a stavieb podľa strategického dokumentu, ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho alebo národného významu, budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované rozhodnutím orgánu ochrany prírody (v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny) – v prípade situovania návrhu nových stavieb do územia biotopov európskeho a národného významu, je možné každý zásah, ktorý môže poškodiť alebo zničiť tieto biotopy vykonať len na základe vyžiadaného súhlasu od orgánu ochrany prírody a krajiny. V súhlase na vykonanie zásahu je orgán ochrany prírody povinný uložiť žiadateľovi vykonanie revitalizačných opatrení alebo uloženie finančnej náhrady za poškodenie alebo zničenie biotopu. V prípade, že biotopy európskeho alebo národného významu nebudú vykreslené z dôvodu, že odborná organizácia neposkytla ich presnú lokalizáciu, budú orgánom ochrany prírody a krajiny identifikované stavebným úradom v konaní územného rozhodnutia (stavebného povolenia) a na výskyt týchto biotopov upozorní orgán ochrany prírody vo svojom vyjadrení vydanom pred vydaním územného rozhodnutia (stavebného povolenia) podľa § 9 ods. 1 písm. b/ alebo c/ zákona o ochrane prírody a krajiny.

7.3 Významné migračné koridory živočíchov

Územie je pomyselne rozdelené vodnou nádržou Málinec v smere severojužnom na územie, ktoré je možné rozvíjať - obec a jej okolie a viac menej bezzásahové územie, vzhľadom na nové rozvojové plochy - územie v k. ú. Ipeľský Potok v ochranných pásmach VN Málinec. Medzi VN Málinec a z.ú. v k.ú. Ipeľský potok vzniká významný migračný koridor živočíchov medzi Málinskými a Veporskými vrchmi.

Dôležitým migračným hydrickým koridorom živočíchov je Horný tok Ipľa. Migráciu živočíchov však ovplyvňuje existencia hatí, ktoré sú významnou bariérou pri pohybe živočíchov.

Strategický dokument nenavrhuje žiadne nové funkčné plochy v migračných koridoroch živočíchov, ani do nich nezasahuje návrhom iných činností a nepredpokladá sa jeho negatívny vplyv na tieto koridory, pri dodržaní platnej legislatívy na úseku ochrany vôd a prírody a krajiny.

7.4 Rozširovanie invázných druhov rastlín

Nepriamo sa predpokladá aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a invázných druhov rastlín pri samotnej realizácii činností a stavieb podľa strategického dokumentu. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním opatrení navrhnutých v strategickom dokumente a príslušnej legislatívy.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na ochranu fauny, flóry a biotopov, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Súčasná krajinná štruktúra sa významne nemení a k zmenám vo výmere plôch dôjde len v rámci sídelnej štruktúry. Krajinný ráz a scenéria sa menia len minimálne a to vďaka tomu, že nové rozvojové plochy pre rôzne funkčné využitie sa navrhujú v nadväznosti na už existujúce zastavané plochy ako kompaktné so súčasnou štruktúrou existujúceho územia. V k. ú. Ipeľský Potok sa nenavrhuje nová výstavba.

Do lesnej pôdy sa nezasahuje.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na ochranu krajiny, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability

9.1 Chránené územia a NATURA 2000

Riešené územie je v 1. stupni územnej ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

➤ **Chránené územia prírody a krajiny**

V zmysle ustanovení platného zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platnej európskej legislatívy, sa:

- v k. ú. obce Málinec nenachádzajú žiadne chránené územia národnej siete chránených území
- sa v blízkosti k. ú. obce Málinec nachádza Chránený areál CHA Jasenina
- v k. ú. sa nenachádzajú žiadne chránené územia európskej siete chránených území Natura 2000
- sa v blízkosti k. ú. obce Málinec nachádza Územie európskeho významu SKUEV0056 Habáňovo

➤ **Ochranné lesy**

V riešenom území sa nachádzajú ochranné lesy vo výmere 238,32 ha (s funkciou vodoochranou protieróznou a produkčnou protieróznou), ktoré sa vyhlasujú rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona o lesoch, v súčasnosti zákon č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov, na základe návrhu vyhotovovateľa plánu na dobu platnosti programu starostlivosti o les (v predchádzajúcom období lesného hospodárskeho plánu (LHP)).

➤ **Ochrana drevín**

V riešenom území sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny nachádzajú chránené stromy – Málinské maklury (*Maclura pomifera*), evidenčné č. štátneho zoznamu S 365. Za chránené boli vyhlásené VZN Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 5/1996 zo dňa 20.12.1996.

➤ **Ramsarské lokality**

V riešenom území sa v zmysle Ramsarskej konvencie nenachádza medzinárodne významná mokraď.

Územný plán je koncepčný rozvojový dokument obce a preto samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na prípadné chránené územia. Nepriamo ich môže však ovplyvniť, v prípade nekonceptného rozvoja, prípadne pri ekologických haváriách počas výstavby v nových rozvojových plochách alebo v existujúcich plochách. Pri dodržaní regulatívov územného plánu a platnej legislatívy, v oblasti ochrany prírody a životného prostredia, rozvojové plochy nebudú mať negatívny vplyv na predmet ochrany.

9.2 Chránené vodohospodárska oblasť

Do územia obce Málinec zasahuje časť Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny. Chránená vodohospodárska oblasť vytvára priaznivé podmienky akumulácie povrchových a podzemných vôd.

Strategický dokument nenavrhuje činnosti ktoré by boli v rozpore s platnou legislatívou na úseku ochrany vodohospodárskej oblasti (hlavne zákona č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Nepredpokladá sa zásadný vplyv strategického dokumentu na vodohospodársku oblasť.

9.3 Územná ochrana prírody

Existujúce, navrhované prvky ÚSES sú akceptované ako územia s ekostabilizačnou funkciou a v strategickom dokumente sa navrhujú opatrenia, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia.

Existujúce a navrhované prvky ÚSES – NRBk1 Ipeľ - hydrický biokoridor nadregionálneho významu (rieka Ipeľ) a navrhovaný MBk1 Horný tok Ipľa - hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu sú v blízkosti existujúcich urbanizovaných plôch. Za dodržania platnej legislatívy v procese povoľovania stavieb a prevádzok, resp. činnosti v blízkosti týchto prvkov, by nemali byť ohrozené prvky ÚSES.

Genofondové lokality (GL) podľa RÚSES okresu Poltár sa nenachádzajú v blízkosti existujúcich či navrhovaných urbanizovaných plôch.

Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES je, že ich definuje v textovej a záväznej časti a vymedzuje graficky v príslušných výkresoch, navrhuje krajinné ekologicke opatrenia v záväznej časti. Pri dodržaní všetkých opatrení, navrhnutých v záväzných častiach a platnej legislatívy, sa nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na prvky ÚSES.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia územného plánu obce nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany.

Strategický dokument vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva v návrhu záväznej časti riešenia.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vzhľadom na to, že takéto lokality a náleziská sa v katastri obce nenachádzajú, je hodnotenie vplyvu strategického dokumentu na ne bezpredmetné.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Predkladaný strategický dokument predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu, ktorá komplexne rieši predpokladaný rozvoj obce na všetkých úrovniach. Z komplexného posúdenia riešenia strategického dokumentu vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale navrhovanými opatreniami, ako aj regulatívmi stanovenými v záväznej časti riešenia vytvára podmienky pre zlepšenie stavu v území.

Strategický dokument rieši optimálne využitie potenciálu územia pre jeho rozvoj vo všetkých funkčných zložkách a vytvára predpoklady pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, zelene, v menšej miere športu a rekreácie, vytvára podmienky pre elimináciu environmentálnych problémov (splašková kanalizácia do nových lokalít, zásobovanie energiami, ekologické zdroje vykurovania, ap.). V oblasti investícií do technickej infraštruktúry jednoznačne prispeje návrh budovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd k zlepšeniu kvality životného prostredia a k udržaniu a zlepšeniu kvality vôd. Návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod prispeje k vysokému komfortu bývania a udržaniu kvality ovzdušia.

Vplyvy z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie je možné v tomto štádiu vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi.

Pri spracovaní strategického dokumentu ako aj správy o jeho hodnotení boli rešpektované všetky v súčasnosti platné právne predpisy v oblasti zložiek ochrany životného prostredia a ochrany prírody a krajiny, a to najmä:

- zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami,
- zákon č. 47/2012 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 49/2002 Z. z. - pamiatkový zákon, v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 50/1976 Zb. v platnom znení - stavebný zákon,
- zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch,
- zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve,
- zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 364/2004 Z. z. v znení novelizácie 305/2018 Z. z. - zákon o vodách, v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov - pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí,
- zákon č. 506/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - napr. Uznesenia Vlády SR č. 636/2003 k národnému zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území a č. 239/2004 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu,
- zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach,
- Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd,
- Nariadenie vlády č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti,

- vyhláška č.29/2005 Z. z. - spôsoby ochrany vodárenských zdrojov,
- vyhláška č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii,
- vyhláška č. 59/2013 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia,
- vyhláška č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vyhláška č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov,
- vyhláška č. 237/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií,
- vyhláška č. 508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy,
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. územia európskeho významu (ÚEV),
- národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014 a jej aktualizáciu z r.2017.

C.IV NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

Z posúdenia vplyvov strategického dokumentu nevyplývajú žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí, preto nie je možné exaktne definovať opatrenia na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie.

V záväznej časti strategického dokumentu sú stanovené prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na podrobnejšie funkčné využitie jednotlivých plôch v katastrálnom území obce. Zároveň sú tu premietnuté jednotlivé opatrenia na zlepšenie životného prostredia a ochranu prírody a krajiny, ktoré vyplývajú z krajinnoekologického plánu obce Málinec. Strategický dokument navrhuje rôzne opatrenia, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti:

Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

A) Prehľad opatrení navrhovaných v strategickom dokumente, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

- opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“,
- opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia,
- opatrenia pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd,
- krajinnoekologické opatrenia vzhľadom na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity,
- opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva,
- opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídlach,
- opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov,
- opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny,
- opatrenia na ochranu prvkov ÚSES,
- opatrenia voči šíreniu invazívnych druhov,
- protierózne opatrenia,
- opatrenia vyplývajúce z vodohospodárskych záujmov vzhľadom na dopravnú infraštruktúru.

B) Ďalšie opatrenia, ktoré je potrebné dodržať vzhľadom na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

- zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov
- zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností,
- nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištných vhodných druhov, a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“
- pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa

ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné proti hlukové opatrenia

C.V POROVNANIE VARIANTOV ZOHľadNÚJÚCICH CIELE A GEOGRAFICKÝ ROZMER STRATEGICKÉHO DOKUMENTU VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Závazným výstupom strategického dokumentu je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy zásad a regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinnno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko–ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry – doprava, vodovod, kanalizácia, energie, ap.).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

2. Porovnanie variantov

Návrh strategického dokumentu sa vypracováva v jednom variante (v súlade s § 22 stavebného zákona) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh územného plánu nebude realizovať.

Nulový variant predstavuje situáciu, že obec nebude mať záväzný dokument pre koordináciu stavebných zámerov a investičných aktivít s tým, že nebude možné systematicky realizovať aj opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie. Výstavba môže postupovať chaoticky, bez riešenia líniových technických infraštruktúr a verejnoprospešných stavieb.

V prípade, že strategický dokument nebude schválený, t.j. bude existovať nulový variant, bude územný rozvoj obce výrazne obmedzený vzhľadom na nutnosť dodržiavania § 11 ods. 2 a § 139a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, podľa ktorého obec je povinná mať územný plán obce ak uskutočňuje rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu alebo umiestňuje verejnoprospešnú stavbu.

V prípade, že sa strategický dokument schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných regulatívov, ktoré stanovuje strategický dokument v záväznej časti.

C.VI METÓDY POUŽITÉ V PROCESSE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Proces hodnotenia vychádza metodicky zo zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Návrh strategického dokumentu, ako i správa o hodnotení, vychádza z komplexných prieskumov a rozborov územia obce vrátane spracovaného krajinnno-ekologického plánu, vykonaných v procese spracovávaní návrhu strategického dokumentu, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a krajiny. Pri návrhu strategického dokumentu boli zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy, nadradené platné dokumenty, koncepcie a stratégie a to metódou analýzy a syntézy poznatkov.

C.VII NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Pri vypracovávaní správy o hodnotení bolo problematické zdôvodňovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na životné prostredie, pretože ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja, jeho realizáciou sa však zvýši kvalita životného prostredia a kvalita života obyvateľov obce.

Vzhľadom na dikciu zákona č.24/2006 Z. z. je vždy potrebné osobitne posúdiť vplyvy na životné prostredie pri jednotlivých činnostiach (EIA), ktoré sú v prílohách uvedeného zákona, pri územnom konaní, resp. stavebnom povolení.

C.VIII VŠEOBECNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Strategický dokument predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie vývoja obce a dosiahnutie súladu všetkých činností v území. Člení sa na textovú a grafickú časť, pričom textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. V záväznej časti sú definované zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia, prípustné, obmedzujúce a zakázané funkčné využívanie plôch, zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územný systém ekologickej stability a tvorby krajiny, zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt, stanovuje zásady a regulatívy dopravného a technického vybavenia, občianskeho vybavenia územia, určuje plochy pre verejnoprospešné stavby a navrhuje hranice zastavaného územia obce.

Strategický dokument navrhuje dostatočný rozvoj plôch pre bývanie, rekreačné a športové aktivity, navrhuje riešenie environmentálnych problémov vzhľadom na technickú a dopravnú infraštruktúru ako aj životné prostredie, rešpektuje prvky ekologickej stability územia, migračné koridory a chránené územia.

Záverom je možné konštatovať, že návrh strategického dokumentu predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č.5 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

C.IX ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS (PEČIATKA)

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka

C.X ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

- Prieskumy a rozbor obce Málinec, 09/2020
- Krajinnoekologický plán obce Málinec, 10/2020
- schválené Zadanie pre Územný plán obce Málinec, 01/2021
- Program hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce Málinec 2014 – 2020

C.XI DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

V Málinci, dňa2021

Ing. Igor Lacko, starosta obce Málinec

.....
podpis, pečiatka

PRÍLOHA Č.1: VYHODNOTENIE POŽIADAVIEK URČENÝCH V ROZSAHU HODNOTENIA

Príloha obsahuje vyhodnotenie *špecifických požiadaviek*, ktoré vyplynuli z Rozsahu hodnotenia pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Málinec“ na životné prostredie zo dňa 14.09.2021 pod č. j. OU-PT-OSZP-2021/000537-042.

Špecifické požiadavky

Zo stanovísk doručených k Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu vyplynula v správe o hodnotení potreba podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s posudzovaným dokumentom uvedené v bode 2.2 Špecifické požiadavky písm. E):

2.2.1 Rešpektovať existenciu existujúcich a pravdepodobných environmentálnych záťaží, ktoré môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente, ktorý ich zaraďuje medzi plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.II, bod 1.7 Stav znečistenia horninového prostredia.

2.2.2 V predmetnom území je v miestnej časti Ipeľský potok a Ipeľ zaregistrovaný výskyt dvoch potenciálnych svahových deformácií. Toto územie patrí do oblastí potenciálne nestabilných až nestabilných území. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“) povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava (<http://apl.geology.sk/atlassd/>). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách: <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely, čo je potrebné zohľadniť v územnom pláne. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Strategický dokument rešpektuje územia svahových deformácií a neumiestňuje v nich žiadnu novú výstavbu. Územia sú v záväznej časti strategického dokumentu vymedzené ako plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.III, bod 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

2.2.3 Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, preto je potrebné uvedené oblasti zakresliť v územnom pláne a určiť prípadné stavebné obmedzenia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Požiadavky sú zapracované v záväznej časti strategického dokumentu, ktorý navrhuje opatrenia na elimináciu vplyvov stredného radónového rizika na obyvateľov; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.II bod 5.Žiarenie a iné fyzikálne polia.

2.2.4 Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma.

Strategický dokument rešpektuje existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma a neumiestňuje v nich žiadnu novú výstavbu; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

2.2.5 Všetky dopravné parametre (napr. dopravné pripojenie, statickú dopravu, pešie komunikácie (chodníky), atď.) je potrebné navrhnuť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

2.2.6 Uvádzať iba nové čísla ciest I. triedy v súlade s Rozhodnutím o usporiadaní cestnej siete č. 15568/2015/C212-SCDPK/42663, ktorým bolo rozhodnuté o prečíslovaní vybraných ciest I. triedy s platnosťou od 01. 08. 2015.

Strategický dokument rešpektuje uvedenú požiadavku.

2.2.7 V blízkosti pozemných komunikácií je nevyhnutné dodržať ochranné pásma pred negatívnymi účinkami dopravy podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR“). Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania (resp. ubytovania) v pásme s prekročenou prípustnou hodnotou hluku, infrazvuku a vibrácií neodporúčame. V prípade potreby je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie potrebných (protihlukových) opatrení tak, aby zabezpečili dodržanie prípustných hodnôt hluku, infrazvuku a vibrácií podľa vyhlášky MZ SR. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe.

Návrh strategického dokumentu nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom alebo vibráciami; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.II, bod 4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

2.2.8 V záväznej časti územného plánu neuvádzať podľa ktorých presných noriem a predpisov sa projektuje, otázky širkového usporiadania pozemných komunikácií (stavebné kategórie), ktoré do územnoplánovacej dokumentácie nepatria. Takéto informácie možno ponechať len ako odporúčané v smernej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Strategický dokument rešpektuje uvedenú požiadavku; predmetné informácie uvádza v smernej časti.

2.2.9 Pri návrhu územného plánu taktiež neuvádzať informácie o rekonštrukcii (prestavbe) pozemných komunikácií, keďže územným plánom sa rieši priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia, ktoré je v tomto prípade rovnaké a nemení sa.

Strategický dokument rešpektuje uvedenú požiadavku.

2.2.10 Návrh územného plánu vypracovať v súlade s programom odpadového hospodárstva Slovenskej republiky a s programom odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja, platnými v čase schvaľovania návrhu ÚPN obce Obecným zastupiteľstvom obce Málinec.

Strategický dokument je v súlade s Programom odpadového hospodárstva banskobystrického kraja, ktorý je priamym nadradeným územnoplánovacím podkladom pre spracovanie územných plánov obcí a riadi sa nadradeným dokumentom, ktorým je Program odpadového hospodárstva SR.

2.2.11 Návrh územného plánu vypracovať v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými vo Vodnom pláne Slovenska platnom v čase vypracovávania ÚPN obce Málinec.

Strategický dokument je v súlade s ÚPN VÚC BBK, ktorý je priamou nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre spracovanie územných plánov obcí a riadi sa nadradeným dokumentom, ktorým je Vodný plán SR.

2.2.12 Rešpektovať vodárenskú nádrž Málinec a jej ochranné pásma I. až III. stupňa ako zásobáreň pitnej vody a všetky aktivity riešiť v súčinnosti s jej správcom.

Strategický dokument rešpektuje existujúcu Vodnú nádrž Málinec a jej ochranné pásma, nezasahuje do nich žiadnou novou výstavbou; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.III, bod 5. Vplyvy na vodné pomery.

2.2.13 V rámci územného plánu zabezpečiť podporu prednostného využívania existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov zavádzaním technológií šetriacich prírodné zdroje a ktoré znížia znečisťovanie ovzdušia a ekologizovať výrobu a spotrebu tepla podľa možností využívať miestne zdroje energie resp. vybudovaný systém zásobovania obce zemným plynom (zabezpečiť zníženie znečistenia ovzdušia z lokálnych kúrenísk).

Strategický dokument rešpektuje uvedenú požiadavku, uvádza návrh opatrení na ochranu ovzdušia vo svojej záväznej časti riešenia; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I bod 4. Energetické zdroje.

2.2.14 V zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy pri každom obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie (ďalej len „ÚPD“) sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12. Podľa § 13 ods. 2 návrh ÚPD musí byť pred schválením podľa osobitného predpisu odsúhlasený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Strategický dokument rešpektuje uvedené požiadavky, najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu navrhuje na záber v nevyhnutnom rozsahu; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I, bod 1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy; v kap. C.II, bod 5. Pôdne pomery; C.III, bod 6. Vplyvy na pôdu.

2.2.15 Pri vypracovaní ÚPD dbať na dodržanie § 3 až 10 zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 543/2002 Z. z.“).

Strategický dokument rešpektuje platný zákon o ochrane prírody a krajiny a uvádza v záväznej časti záväzné regulatívy vzhľadom na jej ochranu; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.II bod 6. Flóra a fauna, kap. C.III bod 7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy, bod 8. Vplyvy na krajinu, bod 9. 9. Vplyvy na chránené územia.

2.2.16 Minimalizovať záber trvalých trávnych porastov v rámci katastra obce, aby bol udržiavaný priaznivý stupeň ekologickej stability. Krajinné prvky zvyšujú ekologickú stabilitu územia a patria sem napr. vinice, záhrady, ovocné sady, terasy, brehová vegetácia, mokrade, nelesná drevinová vegetácia.

Strategický dokument rešpektuje uvedenú požiadavku, dopĺňa krajinné prvky na zvýšenie ekologickej stability v rámci navrhovaného MÚSESu..

2.2.17 Pri lesohospodárskych činnostiach odporúčame čo najviac aplikovať postupy prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.

Strategický dokument rešpektuje platný zákon o lesoch a platný Program starostlivosti o lesy, navrhuje opatrenia na ochranu lesných pozemkov v záväznej časti riešenia.

2.2.18 V návrhu ÚPD premietnuť a rešpektovať Územný systém ekologickej stability na všetkých úrovniach, zabezpečiť funkčnosť regionálnych biocentier, nadregionálnych a regionálnych biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia. Pri výstavbe líniových stavieb prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry a hľadať riešenie s dôrazom k § 4 ods. 6 zákona 543/2002 Z. z., napr. aby sa netrieštil napr. komplex lesov a bola zachovávaná migračná priechodnosť územia.

Strategický dokument rešpektuje v textovej a grafickej časti platný RÚSES okresu Poltár, navrhuje MÚSES, v záväznej časti navrhuje opatrenia vzhľadom na využívanie krajiny; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.II bod 8.6 Územný systém ekologickej stability.

2.2.19 Navrhnuť v územnom pláne opatrenia na zamedzenie šíreniu invázných druhov rastlín na otvorené a odkryté plochy, v prípade ich náletu zabezpečiť ich likvidáciu v súlade s platnými právnymi predpismi.

Strategický dokument navrhuje vo svojej záväznej časti opatrenia voči šíreniu invázných druhov rastlín v súlade s platnou legislatívou.

2.2.20 Pri vypracovaní územnomplánovacej dokumentácie v plnom rozsahu rešpektovať všetky záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešné stavby záväznej časti ÚPN VÚC BBK v platnom znení, ktoré majú priamu väzbu na riešené územie obce Málinec, najmä záväzné regulatívy:

- 1.7.2., 1.7.3. a 1.7.5. z oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry,
- 2.1.1., 2.1.2., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.2.5., 2.2.6., 2.2.9., 2.2.10., 2.3.1. a 2.3.3. e) z oblasti hospodárstva,
- 3.1.6. (009 Ipeľská cyklomagistrála, vodná turistická trasa rieka Ipeľ), 3.2.1., 3.4., 3.8. a 3.15. z oblasti rozvoja rekreácie a turistiky,
- 4.2., 4.4.2., 4.5., 4.6., 4.7., 4.10., 4.15. a 4.17. z oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu,
- 5.1., 5.4.5., 5.5., 5.6., 5.12., 5.13., 5.14. a 5.16. z oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva,
- 6.1.38., 6.1.47., 6.9. z oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry,
- 7.1.1., 7.1.2., 7.1.9., 7.1.11. b), 7.1.14., 7.1.15., 7.1.18., 7.2.1., 7.2.3., 7.2.12., 7.3.1., 7.3.5., 7.6.2., z oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry a
- 9.2., 9.3., 9.7. z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a verejnoprospešné stavby:
- 5.3., 5.26., 5.62. z oblasti zásobovania pitnou vodou,
- 7.66. a 7.84. z oblasti odtokových pomerov.

Strategický dokument rešpektuje v textovej a grafickej časti v plnom rozsahu nadradenú územnomplánovaciu dokumentáciu, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a výstupy z neho zapracováva do svojej záväznej časti riešenia.

2.2.22 Realizáciu nových obytných a rekreačných plôch v celom území obce umiestňovať prednostne do zastavaného územia obce, mimo najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a v prípade návrhu rozvoja na chránenej pôde odôvodniť tento záber v zmysle § 12 a 13 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Strategický dokument umiestňuje rozvojové plochy v z. ú., resp. v blízkosti z. ú., kde sa nachádza aj chránená poľnohospodárska pôda - najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu navrhuje na záber v nevyhnutnom rozsahu; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I, bod 1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy; v kap. C.II, bod 5. Pôdne pomery; C.III, bod 6. Vplyvy na pôdu.

2.2.23 Rešpektovať trasovanie jestvujúceho a navrhovaného hlavného skupinového vodovodu SKV Málinec.

Strategický dokument rešpektuje v plnom rozsahu uvedenú požiadavku.

2.2.24 Priestorové usporiadanie územia musí byť riešené tak, aby umožňovalo vytvorenia a ochranu zdravých životných podmienok, ktoré nepôsobia nepriaznivo na zdravie ľudí ale ho chránia a pozitívne ovplyvňujú. V prípade IBV usporiadanie stavieb a spôsobov zástavby musí umožňovať prevetranie, preslnenia, vhodné dopravné riešenie (dodržanie ochranného pásma pre negatívnymi účinkami dopravy), pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia. Na území určenom na bývanie sa nemôžu umiestňovať žiadne výrobné zariadenia a prevádzky predstavujúce záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr.: huk, vibrácie, prašnosť, emisie, pachové zložky, odpadové plyny z hospodárskych objektov – fugitívne emisie.

Strategický dokument rešpektuje v plnom rozsahu uvedené požiadavky a zapracováva ich do záväznej časti riešenia; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.III bod 1. Vplyvy na obyvateľstvo.

2.2.25 Splaškové vody zabezpečiť čo najekologickejšim spôsobom.

Strategický dokument rešpektuje v plnom rozsahu uvedenú požiadavku, obec Málinec má vybudovanú vlastnú ČOV; požiadavky sú zapracované do záväznej časti strategického dokumentu a vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I bod 2.4 Zneškodňovanie odpadových vôd.

2.2.26 Rešpektovať ustanovenia zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) a súvisiacich vykonávacích predpisov – platnej legislatívy v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva (najmä pri umiestňovaní obytných zón, výrobných činností a prevádzok, rozširovaní hospodárskych dvorov, nakladaní s nebezpečnými odpadmi, zariadení pre občiansku vybavenosť – športoviská, priestory pre kultúru a iné, dopravných komunikácií regionálneho a miestneho významu) a zákona NR SR č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve.

Strategický dokument rešpektuje v plnom rozsahu uvedené požiadavky a zapracováva ich do záväznej časti riešenia; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.III bod 1. Vplyvy na obyvateľstvo.

2.2.27 Určiť stavebné obmedzenia v území s výskytom stredného radónového rizika v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z.

Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente, ktorý ich zaraďuje medzi plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia; vyhodnotené v tejto Správe kap. C.II, bod 1.7 Stav znečistenia horninového prostredia.

2.2.28 Prístupové komunikácie (cesty) musia spĺňať požiadavky podľa § 82 vyhláška MV SR č 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a používaní stavieb a požiarneho vodovodu musí spĺňať požiadavky vyhláška MV SR číslo 699/2004 Z. z., o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

Strategický dokument rešpektuje v plnom rozsahu uvedené požiadavky a zapracováva ich do záväznej časti riešenia; vyhodnotené v tejto Správe kap. B.I bod 5.2 Cestná automobilová doprava.

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka